

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
3124, 3125, 31266.
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisni se ne vračajo.

Aktualni mednarodni problemi

V času, ko se še vedno ni spremenila napetost v Londonu in ko so se privikali imenovale besede o možnosti mobilizacije v Franciji, je razumljivo, da se vsa svetovna pozornost obrača tjakaj, k vodilnim državnikom in diplomatom, od katerih spretnosti je zavisno tako mnogo. Nič se še ne razvija, kako se bo mednarodni položaj razvijal dalje, nič se ni nakazano, kam bo krenil v bližnjih dneh, pa vendar preveča svet občutek, da ne bo prišlo do skrajnosti. Morda se v tem izraža bojazen pred trahotami bodočih svetovnih konfliktov, pa se na tej osnovi dela zaključke, da Evropa pač ne more biti tako barbarska, da bi se znova vrgla v kak krvavi ples.

Toda situacije kakor je sedanja, so najprikladnejše, da se evropski človek ob njih zamisli v aktualne mednarodnopolitične probleme, pa v metode, s katerimi se poskušajo reševati. Zakaj končno homo imeli najzanesljivejšo orijentacijo v primerih, ko si bomo na jasnem o jedru problemov in o notranjih težnjah razvoja, ki se skuša uveljaviti kljub drugačnemu prizadevanju diplomatskega delovanja.

Danes sta v ospredju samo Locarno in militarizacija Porenja. Oboje ima svoje težave v dejstvu, da gre tu za enostransko odpuščanje pogodbenih določb. Napovedal pa se je že nov, morda še važnejši problem: zahteva po novi delitvi kolonij. Ta stvar za enkrat še ni našla konkretnih oblik, toda ne more biti dvoma, da nam ne bo treba dolgo čakati tudi v tem pogledu na jasnost.

Malo nam je treba pogledati nazaj, pa bomo opazili, kako se je še pred nedavnim Evropa odvala v ideje, da ne rečemo sanje o Panevropi, o velikih prijeteljskih pakih, ki naj bi objeli ves naš kontinent, pa preko njega ves svet, v stremiljenju, da ustvari na svetu večni mir in organizira vse zoper eventualne rušilce. Ime starega Brianda je zvezano s temi zamislimi, pa ime Američana Kelloga se je pridružil. Jako daleč smo danes od tega. Občinstvo je skoro že pozabilo, kakke nade so se vezale nanje, in tudi v diplomatskem svetu se le še malokdaj omenja ena ali druga ideja, ki je zvezana z njimi, kaj šele njih konkretna vsebina.

V nasprotju s tem duhom se je Japonska lotila Kitajske ter ji je kljub odporu tako rekoč vsega sveta vzela Mandžurijo, za tem pa še nekatere province. Japonska ofenziva je prav zgovoren znak, da je razvoj krenil iz območja povojnega pacifizma in da se naglo bliža novim stadijem, ki so novi samo s prav majhne perspektive, v resnici pa so silno stari, naravnost prastari. Da pa Japonci primer ni osamljen, marveč znak vseobsega stremiljenja, o tem priča primer Abesinije. Ni treba, da bi se spuščali v meritorno stran presoje in da bi analizirali primerjavo in nje upravičenost.

V govorih, ki so jih v teku zadnjih mesecev imeli vodilni hitlerjevski državniki in politiki, so se postavile z velikim poudarkom zahteve po vrnitvi kolonij. Dejstvo samo ni niti najmanj presenetljivo, saj poznamo to prizadevanje že dolgo. Toda pozornost vzbuja ideologija, s katero se v Nemčiji utemeljuje zahteva po kolonijah. Tu srečavamo zopet stare teze o višji nadarjenosti, večji ceni in vrednosti bele rase nad drugimi, pa o usojenosti, da barvne rase služijo belim. Japonci so ob neki taki priliki ogorčeno protestirali, kar pa ni bilo niti važno, niti se ni dolgo pomnilo. Saj se povsod zavedajo, da ni težišče na teh, marveč na dejstvih; ako so se Japonci uvrstili med gospodujoče rase, daj si niso beli, je to lahko predmet živahnih teoretskih diskusij, praktično pa je brez vrednosti vse drugo razen golih dejstev.

Ob isti priliki so se tudi znova pogrevale teze o gospodarski študi nemške ali nordijske rase in o izbranosti nemškega naroda, da si pripori gospodstvo. Skratka: na vsej strani se bližajo starim tezam in povojni filantropizem, pacifizem, pa kakor se še imenujejo podobna plemenita stremiljenja, vse to postaja, vsaj zdaj se tako, za enkrat preteklost. Resnično ostaja samo še ta Evropa, ki imamo dejansko s njo opravka, ta svet, kakor je resnično in nepolepšano tu.

Ni brez interesa, da si pogledamo še drugi tri razvoja. Vsaj v poglavitnih stadijih. Še nedavno je bilo geslo, da za reparacije krive silnih gospodarskih težav. In svet je Nemčiji odpustil reparacije, Amerika, ki je kumovala pri tem preobratu, je sama morala resignirati na odplačilo vojnih dolgov iz Evrope. S tem se je začel proces, ki je rušil določbe versajskega mira. Prvemu velikemu odkrhu je sledil kmalu drugi. Nemčija je obnovila svojo oboroženo vojno silo v neomejenem obsegu; prizadete države so izvršeno dejstvo priznale po razmeroma kratkem obotavljanju. Te dni smo doživeli nadaljnji korak, razveljavljanje Locarna in vojaško zasedbo demilitariziranega Porenja.

Ta korak je vzbudil večje vznemirjenje in večjo napetost, kakor katerikoli

Nemci pridejo v London

Na ponovno povabilo sveta Društva narodov je dr. Neurath včeraj odgovoril, da pride nemška delegacija v London v četrtek

London, 17. marca. d. Na snočni javni seji sveta Društva narodov, ki je sledila tajni in ki se je pričela ob 19.25. je predsednik Bruce takoj v začetku podal besedo francoskemu zunanjemu ministru Flandinu, ki je podal naslednjo izjavo:

Ze v prejšnji seji sem obrazložil razloge, zakaj sta francoska delegacija in francoska vlada zahtevali od sveta DN, naj izjavi, da je Nemčija prekršila lokarnsko pogodbo in čl. 43 versajske mirovne pogodbe. Zato ne mislim ničesar več pripomniti. V imenu vlad Francije in Belgije, ki me je prav tako pooblastila, da govorim v njenem imenu, predlagam svetu DN naslednjo resolucijo:

Svet Društva narodov ugotavlja na podlagi pritožbe, ki sta mu jo 8. t. m. predložili Belgija in Francija, da je Nemčija prekršila čl. 43 versajske pogodbe, ko je 17. marca pustila vkorakati vojaške čete v demilitarizirani pas, ki ga omenjata čl. 42 versajske pogodbe ter lokarnska pogodba, ter poziva generalnega tajnika, naj v izjavu čl. 4 § 2 obvesti o tej ugotovitvi države podpisnice omenjene pogodbe.

Predsednik Bruce je nato predlagal, naj bi se ne pričela takoj razprava o tej resoluciji in tudi ne nadaljevala debata, pri-

četa preteklo soboto, da se more ta resolucija temeljito proučiti.

Predsednik je tudi opozoril, da je po naročilu sveta DN generalni tajnik Avenol poslal včeraj popoldne novo brzojavko nemški vladi, ki sporoča da more Nemčija pri obravnavi vprašanja, ki sta ga sprožili Francija in Belgija, sodelovati v enakih okoliščinah kakor zastopniki ostalih garancijskih držav, namreč s pravico popolnoma svobodnega razpravljanja, pri čemer se glasovi prizadetih treh držav pri ugotovitvi soglasnosti ne bodo šteli.

Kar se tiče druge nemške zahteve, da naj bi se Društvo narodov čim prej bavilo z novimi nemškimi mirovnimi predlogi, ni stvar sveta DN, da bi ugodil tej nemški zahtevi.

Seja je bila nato ob 19.40 že zaključena ter prihodnja odredjena za danes ob 15.30.

Izmenjava listin o obveznostih garantijskih držav

Davi ob 11. so se zastopniki lokarnskih držav zopet sestali v zunanjem uradu. Posvetovanja so trajala do 12.30. Na sestanku je Eden predložil v imenu britanske vlade predlog, ki se tiče izmenjave obveznosti garantijskih držav, navedenih v lokarnskem paktu, v duhu sedanjih razmer.

Vojaška zveza med Anglijo in Francijo do sklenitve nove pogodbe z Nemčijo

Podrobnosti o vsebini britanske spomenice francoski, belgijski in italijanski delegaciji o ureditvi spora sicer ni mogoče vedeti, iz nekaterih znamenaj pa se da sklepati, da je vsebina bržkone tale:

Velika Britanija bi želela, da se kar najdalje odgodi debata o čisto vojaških vprašanjih, nastalih v zvezi z najnovjšimi dogodki. Anglija želi to v upanju, da bo Nemčija naposled vendarle pokazala novo gesto, primerno za ublažitev sedanje napetosti. Če pa je ne bo, je britanska vlada pripravljena dati Francozom vojaška poročstva in se s njimi dogovoriti za sestanke zastopnikov francoskega in britanskega generalnega štaba. Britanska poročstva vojaškega značaja bi veljala samo do sklenitve morebitne nove pogodbe med Nemčijo in podpisnicami locarnske pogodbe.

Dejstvo je, da je angleški zunanji minister Eden dopoldne izročil Flandinu spomenico, v kateri poudarja, da vztraja. Velika Britanija pri svoji obveznosti o pomoči. To dokazuje tudi kontinuiteto lokarnske pogodbe, čeprav jo je Nemčija odpuščala. Francoski zastopniki so prepri-

čali Anglijo, da je kršitev pogodbenih obveznosti v Porenju samo stopnja na poti do nadaljnjih zahtev. Nemčije. Ker Nemčija ne spoštuje svojih obveznosti in najsvetejših pogodbenih pravic drugih, morajo miroljubne države zaradi tega organizirati svojo varnost in na ta način preprečiti vojno.

Flandin je po seji odšel v svoj hotel, kjer je skupaj z Boncourjem in drugimi sodelavci začel temeljito proučevati omenjene dokumente.

V času, ko so zastopniki lokarnskih držav konferirali v zunanjem uradu, so imeli Neville Chamberlain, lord Halifax in Ramsay Macdonald konferenco s predsednikom vlade Baldwinom, nakar so se pridružili zastopnikom lokarnskih držav in se z njimi razgovarjali. Ob 13.20 je prispeval v hotel, kjer se je nastanil Flandin, angleški zunanji minister Eden, ki ga je Flandin sprejel v navzočnosti Boncourja, Eden se je nato sestel tudi z Van Zeelandom.

Ob 14.30 je Flandin, Van Zeeland in poljskega zunanjega ministra Beska sprejel v avdienci kralj Edvard VIII.

Ribbentrop — vodja nemške delegacije

London, 17. marca. AA. Reuterjev urad poroča iz Berlina, da je Hitler takoj po vrnitvi v Berlin začel posvete s pristojnimi ministri o odgovoru na povabilo, ki ga je nemška vlada dobila iz Londona.

Po došli poročilih je nemška vlada sporočila britanskemu poslaniku v Berlinu, da je v načelu pripravljena sprejeti povabilo k sodelovanju pri debati o pritožbi Francije in Belgije, preden pa bi končno na to pristala, želi, da se precizira naslednji odstavek v brzojavki sveta DN: »Ni stvar sveta DN, da da nemški vladi zaželjena zagotovila.« Ta odstavek se tiče pričetka pogajanj, ki jih je predlagala nemška vlada na osnovi Hitlerjevega predloga.

Edenov razgovor z Berlinom

Kakor trdijo, je takoj po dopoldanskem posvetovanju lokarnskih držav Eden stopil v direktne stike z nemškim zunanjim ministrom in je imela popoldne sklicana tajna seja sveta DN le namen, da je Eden informiral ostale člane, kaj je zvedel od Berlina.

Nemški odgovor

Nemški zunanji minister Neurath je poslal glavnemu tajniku DN Avenolu že v teku dneva v London naslednjo brzojavko: »Zahvala potrjuje sprejem vaše brzojavke z dne 16. t. m. in mi je čast obvestiti vas, da bo poslanik Ribbentrop zastopal nemško vlado v svetu DN pri proučevanju vprašanj, ki sta jih sporočili belgijska in francoska vlada. Ribbentrop bo od četrtega dopoldne dalje v Londonu na razpolago.«

Haag naj se izjavi o ruskem paktu

Pariz, 17. marca. p. Londonski politični krogi splošno smatrajo, da se je politični položaj že znatno zboljšal, ker je prišlo do čeprav neznanega zblizanja med francosko in nemško tezo. O dopoldanskem sestanku delegatov lokarnskih signatarnih držav ni

prejšnji. Kljub temu vse kaže, da se bo tudi to pot posrečilo preprečiti skrajnost. Pač pa vzbujajo pozornost in skrb perspektive, ki se za bodočnost odpirajo Evropi na osnovi razvojnih nujnosti.

bil izdan nikak službeni komunikate, vendar pa se je zvedelo, da je francoska delegacija predložila spomenico, v kateri predlaga, da naj mednarodno sodišče v Haagu poda mnenje o združljivosti lokarnske pogodbe s francosko-rusko pogodbo o medsebojni pomoči, da naj Nemčija do odločitve v Haagu ne povečuje učinkovitosti stanja čet v Porenju in končno, da naj ostali signatarni državi poreske pogodbe Anglija in Italija dasta Belgiji in Franciji nekatera dodatna jamstva.

»Echo de Paris« poroča, da se sedaj razvijajo diplomatska pogajanja na naslednjih treh osnovah:

Francoski načrt določa, da se Nemčija postavi pred haško sodišče, ki se mu mora brezpogojno pokoriti in po njegovi razsodbi izprazniti remilitarizirano Porenje. Nadalje naj se zgradi poseben varnostni sistem zapadnih sil z novimi pogodbami med Francijo, Britanijo in Belgijo. Šele po vsem tem naj bi se pričela pogajanja z Nemčijo na osnovi Hitlerjevih predlogov. Če Nemčija na vse to ne pristane, se imajo proti njej izvajati sankcije.

Belgijski načrt se v glavnem strinja s francoskim, razlikuje se le po tem, da so Belgijci za takojšnja pogajanja z Nemčijo.

Angleži pa so se postavili na stališče, da se imajo najprej pričeti pogajanja z Nemčijo in če ne bi uspela, naj Francija in Belgija dobita angleška varnostna jamstva.

Za splošen garancijski sistem

Rim, 17. marca. o. Listi objavljajo iz Londona vest, da so ruski in drugi vzhodno-evropski diplomati pričeli akcijo, naj bi se Hitlerjevi predlogi razširili tudi na vzhodno Evropo, da bi se ustvaril splošen garancijski sistem. Kakor poroča »Stampac«, sta imela o tej zadevi tudi minister Neurath in ruski poslanik v Berlinu važen razgovor.

Sklicanje odbora trinajstih

London, 17. marca. o. Jutri se sestane odbor trinajstih, ki ima nalogo proučiti odgovor Italije in Abesinije na poziv za

prekinitev sovražnosti med obema državama in pričetek mirovnih pogajanj. Sestanek odbora se smatra kot nova šahovska poteza angleškega zunanjega ministra, da bi lahko izvajal pritisk na Francijo, ki se zavzema na čim prejšnjo likvidacijo italijansko-abesinskega spora, da bi potem Italija lahko prisločila na pomoč Franciji proti Nemčiji. Nasprotno s prejšnjimi vestmi se odbor trinajstih ne bo bavil z vprašanjem petrolejskih sankcij proti Italiji, ki je še vedno pridržano odboru osemnajstih.

Položaj Baldwinove vlade omajan ?

Pariz, 17. marca. g. Londonski dopisnik »L'Intransigant« poroča, da je postal položaj Baldwinove vlade zopet zelo kritičen. Ze zadnja debata v spodnji zbornici je pokazala, da imajo zunanje-politične smernice vlade precej hude nasprotnike v vladni večini sami. V poučenih krogih pravijo, da je treba kot bodočo odločilno politično osebnost Anglije smatrati sira Austena

Dr. Krofta o položaju

Češkoslovaški zunanji minister o sedanjem sporu med Nemčijo in lokarnškimi državami

Praga, 17. marca. b. Zunanji minister dr. Krofta je podal danes pred zunanjo političnima odboroma zbornice in senata naslednjo izjavo o stališču češkoslovaške vlade glede na lokarnski spor:

Dne 7. marca so nemški vojaški oddelki zasedli nekatera mesta v takozvanem demilitariziranem poreskem pasu, državni kancelar Hitler pa je v državnem zboru izjavil, da Nemčija lokarnske pogodbe iz 1925. ne smatra več za veljavne in da ni več vezana na njo. Češkoslovaški vladi je bil ta sklep sporočen še istega dne v spomenici, ki so jo obenem prejele tudi ostale vlade.

To listino je treba proučiti in razmotriti z vseh strani, kajti v tem primeru ne gre za brezpomembno vprašanje. Lokarnska pogodba je bila skupno s pogodbo Društva narodov takorekoč stebere evropske varnosti, z njeno ohranitvijo in izvršitvijo so bile vezane nade vseh držav v Evropi, ki žele mir. Po ponovnih zagotovilih nemške vlade, da se hoče ravnati po določbah obstoječih pogodb in po ponudbah, ki jih je nedavno podala Francija za pogajanja o nadaljnji izpolnitvi varnostnega sistema v Evropi, je ta enostranski korak Nemčije presenetljiv ves svet. Presenečenje, ki smo ga doživeli dne 7. marca, je bilo slično presenečenju iz marca l. 1935., ko je nemška vlada proti določbam versajske mirovne pogodbe uvedla splošno brambno dolžnost.

Med državami, ki so podpisale lokarnsko pogodbo in soglasno odklonile nemški postopek, sta Francija in Belgija vložili pritožbo na Društvo narodov, v kateri zahtevata, da se mora s kršitvijo pogodb po Nemčiji baviti svet Društva narodov. Angleški zunanji minister Eden je izjavil, dne 9. marca, da sta odpuščanje lokarnske pogodbe in zasedba demilitariziranega pasu globoko omajali zaupanje v vsako obveznost, ki bi jo nemška vlada morda še prevzela v bodoče, in da bi angleška vlada kljub odklonitvi pogodb smatrala za svojo obveznost, da v primeru napada po določbah te pogodbe prisloki napadeni državi na pomoč. Tudi Italija je izrazila naziranje, da priznava svoje obveznosti po lokarnski pogodbi. Vlada zveze sovjetskih republik je dala francoski vladi zagotovilo, da namerava izpolniti vse obveznosti, ki jih ima kot članica DN in kot podpisnica pogodbe s Francijo. Prav tako so Češkoslovaška in ostale države Male antante v tej zadevi odločno zavzele enako stališče. Vse prizadete države vztrajajo potem takem na tem, da so določbe lokarnske pogodbe ostale v veljavi. Po vsem tem torej ni nobenega razloga, zakaj bi juridično tudi nemško-češkoslovaška arbitražna pogodba ne ostala dejansko v veljavi, ki je nemška vlada tudi ni nehala priznavati. Enako velja glede francosko-češkoslovaške garancijske pogodbe.

Nade Nemčije

Danes je prerano govoriti o tem, kakšno definitivno stališče in kakšno postopanje bo izbrano proti Nemčiji. Češkoslovaška, katere načela v zunanji politiki so bila zmerom spoštovanje mednarodnih obveznosti in njihovo brezpogojno izpolnjevanje, ne more storiti drugega, kot z vso odločnostjo nastopiti zoper to, da se pogodbe kršijo enostransko. V primeru pa gre še za vse resnejšo kršitev, ker je Nemčija prekršila pogodbo, ki jo je podpisala prostovoljno in torej ni bila diktat kakor v Nemčiji tako splošno imenujejo versajsko mirovno pogodbo. V Nemčiji prevladu-

Chamberlaina. Tudi stališče Edena je baže precej omajano. Chamberlain se bo zvečer udeležil posvetovanja zunanje političnega odbora spodnje zbornice, katere sklep bo velikega pomena za bodoče zunanje-politično delo vlade. Kakor zatrjujejo, bo Chamberlain pri tej priliki branil francosko stališče pri londonskih pogajanjih.

Japonsko-ruska pogajanja

Moškva, 17. marca. a. Japonski poslanik v Moskvi je posetil včeraj pomočnika komisarja za zunanje zadeve Stomonjakova in mu v imenu japonske vlade predlagal ustanovitev mešane rusko-mandžurske komisije za razmejitve ozemlja med jezerom Kenke in reko Tjumen. Ob egem je japonski poslanik poudaril, da bo japonska vlada takoj pristala na ruski predlog o ustanovitvi stalne mešane komisije za urejanje obmejnih sporov, čim bo ruska vlada sprejela ta predlog.

Stomonjakov je odgovoril, da bi ruska vlada, preden bo sklopila o tem japonskem predlogu, rada vedela, ali je japonska vlada pripravljena storiti vse potrebno za ustanovitev podobne komisije, ki naj bi urejala obmejna vprašanja med Rusijo in Mongolijo. Kar se tiče razmejitve z Mandžurijo, je ruska vlada v načelu za ustanovitev komisije, ki bi bila pristojna za vsa rusko-mandžurska mejo, ne pa samo za določeni obmejni odsek.

je naziranje, da se bo ta spor razvlekel in morda zaradi naraščajoče napetosti polagoma izval hudo mednarodno krizo v Evropi, katere posledice in oblike se za zdaj sploh ne dajo pregledati. Češkoslovaška goji globoko nado, da bi ta spor ne imel niti političnih, niti gospodarskih zlih posledic in je prepričana, da bosta Anglija in Francija postopali enotno, ker je to v danih okoliščinah najboljša garancija za ohranitev miru v Evropi. Naš lastni postopek je začetan ne samo po zvestobi nasproti obveznostim iz obstoječih pogodb, temveč tudi po zvestobi nasproti našim zaveznicom.

Pred sejo stalnega sveta Male antante

Mi smo s francosko vlado ter z vlado, ma Jugoslavije in Rumunije v stalnih zvezah, s katerima bomo o tej stvari razpravljali na seji stalnega sveta držav Male antante, ki bo morda že v prihodnjih dneh. Ker nismo signatarji poreske pogodbe, nečemo in ne bomo v tem resnem sporu zapadnih sil z Nemčijo nastopili iniciativno. Zato pa hočemo in bomo prevzeli vse žrtve in naloge, ki jih imamo kot država članica DN in kot država-podpisnica raznih pogodb. Dokler vprašanje kršitve versajske mirovne pogodbe in lokarnske pogodbe ne bo rešeno zadovoljivo, sploh nima smisla dajati izjave o pozitivnih predlogih Nemčije posebno pa ne o njeni ponudbi za zaključitev nenapadalne pogodbe.

Češkoslovaška in Hitlerjeve ponudbe

Naše stališče glede takšnih bilateralnih pogodb je znano. Mi sklepamo samo takšne dvostranske pogodbe, ki se po vsebini prilagajo okviru kolektivne varnosti, odklajamo pa pogodbe, ki kolektivno varnost kršijo ali celo zmanjšujejo. Naše garancijske pogodbe s Francijo smatramo za veljavne in bi mogli o organizaciji varnosti v Evropi začeti pogajanja le v okviru te pogodbe. Trenutno lahko ugotovimo le toliko, da je diplomatski in politični sistem naše zunanje politike v okviru mirovne fronte in v skladu z določbami vseh obstoječih pogodb. To nam daje zadostno garancijo, da bomo lahko prebrodili vse morebitne težave, vendar je potrebno, da zato zgradimo vse potrebne gospodarske, vojaške in materialne sile in ostanemo notranje-politično enotni in krepki.

Slednjič je zunanji minister dr. Krofta izrazil nado, da bo tudi ta spor, če se bo posrečila ugodna rešitev, pripomogel, da se bo z vseh strani razširila neobhodna potreba ohranitve miru v Evropi. Vidimo, da oni, ki so nekoč brez pomislekov prišli za orožje, sedaj mirno in trezno izročajo mirno ureditev sporov najvišjemu mednarodnemu tribunalu. Češkoslovaška odkritostno obžaluje, če bi se dobri sosedni odnosi z Nemčijo zaradi tega mednarodnega spora in njegovih refleksov kakorkoli skalili. Zato bo storila vse, da bo sporazumno s svojimi zavezniki in prijatelji dosegla mirno ureditev spora, ki naj ustvari še trdnjše pogoje za mir v bodočnosti.

Demisija dr. Trapla

Praga, 17. marca. g. Finančni minister dr. Trapl, ki je še štiri leta vodil finančni resor, je iz zdravstvenih razlogov podal da nes ostavko, ki jo je predsednik republike sprejel. Začasno vodstvo finančnega ministrstva je bilo poverjeno sedanjemu prorektorju ministrstva dr. Benackemu.

Finančni odbor senata

Podrobna proračunska razprava — Dr. Kramer o monopolizaciji in unifikaciji šolskih knjig

Beograd, 17. marca. p. Ker je finančni odbor senata na večeršnji popoldanski seji končal načelno razpravo o proračunu, se je danes pričela že podrobna razprava. Popoldanska seja je trajala od 9. do 12. Finančni odbor je najprej razpravljao o proračunu vrhovne državne uprave, nato pa o proračunu za pokojnine in invalidnine, o proračunu državnih dolgov, o proračunu finančnega ministristva in o proračunu državnih dohodkov. Finančni minister Dušan Letica je sproti dajal kratka pojasnila. Govorili so senatorji Ljubibratić, Tomić, Dunjić, Altiparmaković, Trinajstić, Popović in ponovno dr. Kramer, ki je obširno razpravljao o naši nacionalni propagandi. Pri tem je med drugim omenil tudi težkoče, ki jih imajo Trboveljski slavski zaradi svoje udeležbe na glasbenem festivalu v Pragi. Pri razpravi o proračunu pokojnin je dr. Kramer opozoril na težave socialne posledice, ki so zadelo državne upokojence pri jesenski redukciji plač in pokojnin. Toplo se je zavzel zlasti za tako zbrane kronске rentnike in staro-upokojence in zahteval njihovo izenačenje z ostalimi državnimi upokojenci. Še posebej pa je opozoril na postopanje z upokojenimi železniškimi uslužbenci, zavzel se je pa tudi za lastnike starih avstrijskih rent in za izplačilo vlog pri bivši avstroogrski poštni hranilnici.

Na popoldanski seji, ki se je pričela ob 17. je bil najprej v razpravi proračun prosvetnega ministristva. Minister Stošović je podal uvodoma kratek ekskurz. V debati je senator dr. Kramer obrazložil nacionalno, socialno in kulturno škodo, ki je bila povzročena z nedavnimi premeštitvami učitelstva v dravski banovini. Nave-

del je razloge teh premeštitv in na konkretnih primerih prikazal pravo stanje stvari, ki je zbudilo največjo pozornost. Obširno je govoril tudi o monopolizaciji in unifikaciji šolskih knjig. Pooblastilo, ki je predvideno v predlogu finančnega zakona, ne zadovoljuje. Monopolizacija šolskih knjig je v vsakem pogledu škodljiva in je s tem treba napraviti konec tudi tam, kjer je že uvedena, zlasti pri šolskih zvezkih. Kar se tiče unifikacije, je govorik naglasil, da je glavno duh, ki veje iz njig, ne pa njihova enakost. Nasprotno, celo škodljivo je lahko, ako učne knjige ne upoštevajo v dovoljni meri kulturnega, socialnega in življenjskega kolorita krajev in delov naroda, ki mu naj služijo. Unifikacija, kakor je nameravana, ne bi bila v korist, nego samo škodljiva. Vzgoja naše mladine naj se da v roke dobrih sposobnih in nacionalnega duha prežetih učiteljev, kajti mrtva črka nič ne pomaga.

V nadaljevanju svojih izjavanj se je dr. Kramer zavzel še za učiteljsko meščanski šol in za vračunavanje službenih let učiteljem bivših CMD šol ter za končno ureditev vprašanja premeštanja učiteljev v smislu znanih zahtev JUJ.

Nato sta govorila dr. Trinajstić in Pavle Vujčić, končno pa senator Bogdan Gavrilović, predsednik Jugoslovenske akademije znanosti, ki je imel zelo pomemben govor o naših splošnih kulturnih prilikah in ki ga je končal z zahtevom, da se reorganizira prosvetno ministristvo in osnuje posebna prosvetna vrhovna institucija, ki bi določala glavne linije naše prosvetne politike ob sodeovanju najbolj oddelčnih kulturnih kapacitet iz vseh delov naroda in vseh pokrajin države.

Prosvetni minister o premeštitvah učiteljstva in o šolskih knjigah

Ob zaključku debate je prosvetni minister Stošović odgovarjal na pripombe govmikov. Kar se posebej učiteljstva tiče, želi minister, naj bo učiteljsvo pionir prosvete, nikakor pa ne političen agent. Pripoveda, da je bilo v dravski banovini nad 270 učiteljskih premeštitv, vendar jih je bilo od tega 160 premeštenih po prošnji, ostali pa po potrebi službe, ker so se morala zasesti mnoga mesta, ki bi bila sicer ostala prazna. 20 učiteljev je moralo biti premeščenih, ker niso imeli starostne kvalifikacije za določena mesta 12 zaradi nedostojnega vedenja, 23 pa zaradi sporov s prebivalstvom. V nobenem primeru pa ni bil namen premeštanja sokolske delavce, saj je večina učiteljev v dravski banovini organiziranih v Sokolu. Prosvetni minister se je dalje pritoževal, da se je organizirala sistematično izvedena protestna akcija proti premeštitvam učiteljstva, in je poudaril, da je on na drugi strani dobil okrog 80 zahval od raznih kulturnih in drugih organizacij za izvršene premeštitve učiteljev.

Kar se tiče unifikacije in monopolizacije šolskih knjig je minister Stošović izjavil, da se mnenje senatorja dr. Kramerja popolnoma strinja z mnenjem notranjega ministra dr. Korošca. Pri tem vprašanju so zainteresirane tri skupine: prosvetno ministristvo, ki ima dolžnost skrbeti za nacionalno vzgojo, stariši, ki hočejo, da so šolske knjige dobre in čimbolj poceni in končno tiskarska obrt, ki hoče ohraniti svobodno konkurenco. Minister prosvete je poudaril kot stališče vlade, da ona ni za monopolizacijo v tem smislu, da bi se vse knjige tiskale v državnih tiskarni; pri unifikaciji se bo vpoštevalo, da ne morejo biti vse knjige za vse kraje enake, temveč se bo jemalo čtivo s posebnim ozirom na posamezne kraje. Seveda bodo vse knjige za slovenske tiske tiskane v slovenskem jeziku. Na kraju je poudaril, da se borba proti monopolizaciji šolskih knjig vodi deloma tudi iz privatno interesiranih krogov, ki je poudaril, da se bo on boril proti monopolizaciji šolskih knjig v rokah privatnih tvrdil, kakor je to sedaj primer, tako v Beogradu, kakor v Zagrebu in Ljubljani.

Senator dr. Kramer se z odgovorom prosvetnega ministra ni zadovoljil. Skl. ceval se je v pogledu premeštitv učiteljev na znano izjavo, ki kaže docela politični značaj vse te akcije. Kar se tiče monop.

lizacije in unifikacije šolskih knjig je opozoril ministra, naj to vprašanje končno razčistijo v vladi sami, kajti po današnji izjavi je to vprašanje še bolj nejasno in se še manj ve, kdo se s kom strinja.

Zunanje ministristvo

Finančni odbor je nato pričel razpravljati o proračunu zunanjega ministristva. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović je uvodoma napovedal, da se bosta ustanovila nov konzulat v Palestini in poslaništvo za skandinavske države najbrže v Stockholmu. Nato je podal informacije o najnovejših zunanje-političnih vprašanjih.

Senator dr. Kramer je repliciral na nekatere izjave predsednika vlade, zlasti v pogledu sankcij ter priporočal, naj se pušti tisku več svobode v obravnavanju zunanjih političnih vprašanj. Naše ministristvo bo znalo v dovoljni meri čuvati interese naše države.

Dr. Kramerju je odgovarjal predsednik vlade, ki je zaključil svoj govor z apelom na notranjo slogu, češ, če sta slozna dr. Kramer in dr. Korošec, kakor je to povedal prosvetni minister, naj bi bili potem slozni tudi vsi ostali v vseh ostalih vprašanjih.

Dr. Kramer je predsedniku vlade zelo obširno odgovoril, nakar je bila razprava o proračunu zunanjega ministristva končana.

Zanimanje za plenarno sejo senata

Beograd, 17. marca. p. Jutri dopoldne se zopet sestane plenarni senat. Na dnevnem redu so mednarodne konvencije. Odbor, ki jih je proučil, je danes končal svoje delo ter predložil svoje poročilo. Odbor priporoča sprejeti vse predložene konvencije. Zato bo razprava v tej točki znova redna zelo kratka. Mnogo večje zanimanje pa vlada za interese učiteljske debato, ki se bo vršila po vsej priliki že na jutrišnji seji. V razpravo pride interpelacija senatorja Timotijevića in 64 senatorjev, ki je bila vložena že lani meseca novembra in se nanaša na splošno politiko vlade. Pričakuje se, da bo jutri 1. predsednik vlade dr. Stojadinović odzval na to interpelacijo, nakar se bo o njem razvila debata, ki jo v vseh političnih krogih, pa tudi v širši javnosti pričakujejo z največjim zanimanjem.

Nastopna avdiencia čilskega poslanika

Beograd, 17. marca. p. Nedavno je bil dosežan odpravnik poslov republike Čile Oskar Garces Silva imenovan za poslanika svoje države na našem dvoru. Danes dopoldne je po običajnem ceremonijalu izročil Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu svoja poverljiva pisma v svečani nastopni avdienci. Knez namistnik je sprejel novega poslanika v tako zvanem »Belem dvorcu« na Dedinju. Nastopni avdienci je kot zunanji minister prisostvoval tudi ministriški predsednik dr. Stojadinović.

Popoldne sta sprejela novega čilskega poslanika kraljeva namestnika gg. dr. Radenka Stankovića in dr. Ivo Perovića. Jutri poseti čilski poslanik Oplenac, da se pokloni na grobu kralja Udeinitelja, na povratku pa bo položil venec na grob neznanega junaka na Avali.

Gospodarska pogajanja z Nemčijo

Zagreb, 17. marca. o. Danes se je pričelo drugo zasedanje stalnega Jugoslovensko-nemškega gospodarskega odbora, ki je bil ustanovljen v smislu trgovinskega sporazuma med Jugoslavijo in Nemčijo z naložbo, da stalno proučuje promet blega med obema državama in stavi predloge za povečanje medsebojne izmenjave blaga. Prvo zasedanje tega odbora je bilo lani februarja v Monakovem. Od takrat se je pojavilo mnogo važnih vprašanj, ki jih je treba sedaj proučiti in poiskati najboljši rešitev. V prvo vrsto spada vprašanje klirniških plačil, ker je Nemčija zelo v zaostanku in

dolguje Jugoslaviji že nad 480 milijonov dinarjev. Nemci si zamerjajo izravnavo plačilnega prometa na ta način, da bi Jugoslavija čim več uvažala iz Nemčije. Da to vprašanje prouči, se je sestel odbor danes v Zagrebu. Nemški delegatje so prispeli sinoči. Danes dopoldne sta moli obe delegaciji najprej ločena posvetovanja, nato pa je bil prvi skupni sestanek, na katerem so določili način dela in izvolili odseke, ki bodo proučili posamezne skupine vprašanj. Zasedanje bo trajalo okrog dva tedna.

Venizelos nevarno zbolel

Pariz, 17. marca. AA. Bivši predsednik grške vlade Venizelos je nevarno zbolel za pljučnico. Nevarnost je tem večja, ker je bolnik star že 73 let.

Beleške

Seja ožjega glavnega odbora JNS

Predsednik Jugoslovenske nacionalne stranke Nikola Uzunović je sklical sejo ožjega glavnega odbora stranke za 23. marec ob 10. dopoldne v Beogradu. Za sejo so bila razposlana pismena vabila, ki sta jih podpisala predsednik Nikola Uzunović in generalni tajnik stranke dr. Albert Kramer. Na seji bodo razpravljali o spremembi statuta stranke in o splošni politični situaciji.

JRZ in staroradikali

Na nekem shodu v Beogradu se je v nedeljo minister Djura Janković dotaknil tudi razmerja med JRZ in glavnim odborom staroradikalne stranke. Izjavil je med drugim: Do sedaj nisem hotel govoriti o bolnem vprašanju radikalne stranke, ker sem smatral, da je treba imeti obzire na pamet ljudi, s katerimi sem dolga leta sodeloval. Te obzirnosti pa me je odvezal pamflet, ki ga zadnje dni širijo in v katerem je napisano, da so dr. Milan Stojadinović, Djura Janković in Dragiša Cvetković prenehali biti člani radikalne stranke in da nima več pooblastila govoriti v imenu te stranke. Moram odgovoriti, da smo se mi vsi prostovoljno izključili iz radikalne stranke tisti dan, ko smo podpisali program in statut JRZ. Prvi je podpisal ta program veleposlovnik Aca Stanojević. Ko smo prijavili stranko oblasti, je seveda prenehala funkcionirati bivše radikalne stranke kot posebne politične organizacije. Tem gospodom moram povedati da nima v politiki ničtradicionalnih pravic, marveč da jih more vsak imeti samo toliko, kolikor dela in kolikor mu jih priznava narod.

Sestanek pribečevičevcev

V petek zvečer bodo imeli v Zagrebu sestanek zaupniki onega krila bivše Samostojne demokratske stranke, ki se je pridružila politiki dr. Mačka. Sestanek bo v dvorani Društva Sv. Jeronima, ki je na Hrvaškem to. kar pri nas Mohorjeva družba. Udeležili pa se ga bodo delegati iz vse savske banovine. O političnih zadevah bodo govorili Večeslav Vilder, dr. Hinko Krizman in dr. Srdjan Budisavljević. Razgovori bodo strogo zaupni.

Kriza v hrvatski

Katoliški akciji

Kakor nam poročajo iz Zagreba, je vzbudila v hrvatski javnosti veliko pozornost vest, da je nedavno postavljeni predsednik katoliške akcije za zagrebško nadškofijo dr. Ivo Protulipac podal ostavko na svoj položaj. Svojo odločitev utemeljuje s tem, da ni mogel izvršiti glavne točke programa, ki si ga je ob svoji postavitvi za predsednika določil skupno z nadškofom kondutorjem dr. Stepićem. Ta točka se nanaša na popolno depolitizacijo katoliške akcije.

Ustavljen list

Notranje ministristvo je ustavilo nadaljnje izhajanje lista »Ljudska pravica«. ki je izhajal vsakih štirinajst dni v Ljubljani. Ustavitev je izvršena na osnovi čl. 14 zakona o tisku, ker je bil list v enem mesecu trikrat zaplenjen.

Tri važne uredbe

Beograd, 17. marca. p. Minister trgovine in industrije je izdal tri uredbe, ki se nanašajo na ustanovitev kartelnega sodišča ter na razmejitev delokroga v gradbeni in elektrotehnični stroki.

Uredba o kartelnem sodišču podrobno določa organizacijo, delokrog in postopek tega sodišča, ki ima svoj sedež v ministristvu trgovine in industrije. Sodišče ima vse znake sodišča, torej zlasti samostojnost v svojem delovanju in neodvisnost v izrekanju sodb. pristojno pa je za presojo kartelnih sporov. Sodišče razsoja v senatu petih članov, ki so predsednik, dva sodnika Državnega sveta in dva strokovnjaka.

Uredba o razmejitvi del v elektrotehnični stroki določa delokrog pooblaščenih inženjerjev, elektrotehnikov in elektroinstalaterjev, tretja uredba pa razmejuje delokrog oseb, ki so po zakonu upravičene izvrševati gradbeni dela. Uredba pozna pooblašcene inženjerje in arhitekte, stavitelje, zidarje, tesarske in kamnoseške mojstre ter graditelje vodnjakov. Ureja se tudi delokrog polirjev.

Kontrola in usmerjanje uvoza in izvoza

Zagreb, 17. marca. o. Ze delj časa so se širile vesti, da se pripravlja kontrola uvoza in izvoza, da bi se na ta način povečal izvoz kmetijskih pridelkov v industrijske države, kazalo se je, da so te vesti točne. Narodna banka je sedaj sestavila načrt uredbe o usmerjanju in kontroli uvoza in izvoza ter ga predložila finančnemu ministru. Uredba zajema v posušenih krogih, bo kakor v najkrajšem času izšla in stopila takoj v veljavo.

Angleži za pomilostitev Velčeva

Sofija, 17. marca. o. Vsi današnji listi poročajo o intervenciji skupine angleških poslancev za pomilostitev Damjana Velčeva in Kirila Stancvea. Angleški poslanci so poslali ministristvemu predsedniku Kju. seivanovu prošnjo, naj se zavzame za oba obsojenca. Obenem so pozvali tudi Velčeva, naj svojim prijateljem odredi, da prenehajo vsako ilegalno akcijo za nasilno izpremembo režima.

Rusko-turška pogodba podaljšana

Moskva, 17. marca. d. Včeraj ob 15. obletnici prve rusko-turške pogodbe, sta namestnik komisarja za zunanje zadeve Kreštinski in turški poslanik Cekaj Apa; izmenjala listine o ratifikaciji lani dne 17. novembra v Ankari podpisane protokola s katerim se podaljšuje veljavnost rusko-turške pogodbe o prijateljstvu in nevtralnosti od 17. decembra 1. 1925 do 7. novembra 1. 1945.

Važna seja Suzorja

Kritično finančno stanje delavskega zavarovanja — Posojilo ljubljanski mestni občin

Zagreb, 17. marca. o. Danes je bila prva seja novoimenovanega ravateljstva Suzorja. Seja je bila precej burna. Predsedoval ji je včeraj izvoljeni predsednik Marko Bauer. Generalni ravatelj Suzorja dr. Milan Glaser je podal obširno poročilo o finančnem stanju delavskega zavarovanja in govoril o potrebi, da se izvede tudi ostale panoge delavskega zavarovanja, kakor jih predvideva zakon o zaštiti delavstva, pred vsem zavarovanju za onemoglost, za starost in za brezposelnost. Finančni položaj Suzorja je izredno kritičen in se bo dal sanirati le z uvedbo novih zavarovalnih panog, ki bi povečale dotok sredstev. To je po njegovem mnenju tudi glavna naloga novo imenovanega ravateljstva, ki naj bi se takoj lotila potrebnih priprav, da se vse v zakonu predvidene panoge delavskega zavarovanja oživotvorijo.

O finančnem položaju Suzorja je nato obširno govoril tudi inž. Carnelutti, ki je opozarjal na to, da znašajo samo zaostanki pri bolnišnem zavarovanju do konca leta 1934 nad 126 milijonov dinarjev. S to prakso se mora epkrat prenehati, dubioza pa črtati, da bo položaj čist in jasan. Med te zaostanke spada tudi dolg države v znesku 40 milijonov. Ker v novem proračunu za kritje tega dolga niso predvideni nikaki krediti, spada tudi ta dolg med neizterljive. Nezgodno zavarovanje izkazuje primanjkljaj 50 milijonov, vrhu tega pa še 26 milijonov dubioz, tako da je samo v tej panogi 76 milijonov primanjkljaja.

Nato se je razvila živahna razprava o pooblastilu, ki ga je dobil minister za socialno politiko v novem finančnem zakonu, da lahko najame pri Suzorju posojilo v višini 25 milijonov dinarjev za izpolnitev bolnic v Nišu, Splitu, Sarajevu in Ljubljani. Predsednik Bauer je predlagal, naj se že na današnji seji temu primerno izpremeni pravilnik o dajanju posojil, ker po sedanjem pravilniku lahko daje Suzor posojila samo banovinom in občinam, ne pa tudi državi. Temu predlogu se je upri inž. Carnelutti, ki je naglašal, da nima nič proti spremembi pravilnika o posojilih, da pa je to tako važno vprašanje, da se ne more o njem še sedaj sklepati, marveč ga je treba podrobno proučiti. Pred vsem je treba ugotoviti točno finančno stanje Suzorja in šele potem, ko se bo pokazalo, da je dano kritje za vse izdatke, se bo lahko razpravljalo o posojilih državi. Ravateljstvo naj do prihodnje seje sestavi natančno poročilo o finančnem stanju in o tem naj se vrši razprava na prihodnji seji. Ker so se s tem predlogom strinjali skoraj vsi člani ravateljstva, je predsednik Bauer naposled odstavil predlog o posojilu ministristvu socialne politike z dnevnega reda.

V nadaljnji razpravi je ravateljstvo odobrilo ljubljanski mestni občin posojilo v višini 5 milijonov Din. V razpravi je poročevalce ugotovili, da je ljubljanska mestna občina dala dovoljna jamstva za to posojilo, ki ga potrebuje za gradnjo osnovne šole. Seja je bila nato zaključena. Jutri bodo imeli svoje seje posamezni odseki.

Z abesinskih bojišč

Abesinci skušajo z vsemi silami zaustaviti prodiranje italijanske vojske

Adis Abeba, 17. marca. o. Po 10 dnevnem presledku je abesinska vlada spet izdala službeno poročilo o položaju na frontah, ki predvsem opozarja, da so italijanske vojske iz ogromnih zmagah silno pretirane iz povsem jasnih razlogov, ker se je znova pričela diplomatska akcija, italijanska vojska je v zadnjih dneh ponovno skušala obkoliti Abesince pri Mali Sefari, Abesinci pa so bili toliko odporni, da se italijanski poskus konča s popolnim neuspehom. Italijani so imeli precejšnje število izgub. Abesinska vojska je zavzela nove položaje severovzhodno od Ambe Alagija. V tigreski deželi napredujejo atesinski oddelki vzdolž reke Takaze. Zlasti so izredno borbeni vojski iz Godžama in Amhare, ki postopno prodirajo proti Aksumu. V Širi prihaja neprestano do hudih spopadov.

Komunike bodri ob koncu prebivalstvo, naj se bori do zadnje kaplje krvi in naj ne sprejme nikakih pogojev, dokler zadnji Italijan ne zapusti abesinskih tal. Vlada je pripravljena pozajati se le v smislu sklepov Društva narodov in kot enakopravna članica Društva narodov.

Italijanska vojno poročila

Rim, 17. marca. AA. Propagandno ministristvo je objavilo naslednji komunike št. 157:

Maršal Badoglio poroča, da ni bilo niti na eritrejskem niti na somalskem bojišču notenih izprememb.

Ras Ebada — naslednik rasa Mulugete

Dilbuti, 17. marca. AA. Abesinski cesar je poveril rasu Ebadi, bivšemu guvernerju v Desiju, nalogo da reorganizira razbito vojsko rasa Mulugete. Razen tega so sestavili novo armado, ki ji bo poveljeval cesar sam.

Velika bitka

pri Ambi Alagiju

Pariz, 17. marca. AA. Agencija Havas poroča iz Adis Abebe: Po poročilih iz abesinskega vira, ki pa še niso uradno potrjena, se je v odseku pri Ambi Alagiju začela velika bitka pod vrhovnim poveljstvom abesinskega cesarja samega. Na obeh straneh imajo velike izgube.

Grazianijeva ofenziva

Asmara, 17. marca. o. Vojaški krogi zatrjujejo, da bo sedaj pričel general Graziani ofenzivo na južni fronti.

Nova ojačenja na poti v Afriko

Neapelj, 17. marca. AA. Vzhodno Afriko je odplul parnik »Teverec« z 12 oficirji, 23 podoficirji in 316 vojak. Kmalu za njim je odplul »Cesare Battisti« s 1186 delavci.

Položaj v Španiji je vedno bolj napet

Madrid, 17. marca. o. Velika skupina levičarjev je danes vdrla na privatno posetov predsednika republike Alcala Zamore in ga hotela opustošiti. Intervencija je policija. V Madridu in Villi: Nuevi je prišlo danes zopet do hudih spopadov med demonstranti in vojskomo. V Madridu je bil en demonstrant ubit, pet vojakov pa je ranjenih. V Villi Nuevi sta bila ubita dva demonstranta, trije pa ranjeni. Zaradi demonstracij je bila danes seja vlade pod predsedstvom predsednika republike Zamora, ki je ostro protestiral proti popustljivosti vlade in naglašal, da demonstracij ne prireja-

jo le desničarski elementi.

Vlada je sklenila nujno izpremeniti zakon o agrarni reformi. Pretekli teden je 4971 družin zasedlo zemljo, ki jim gre po agrarni reformi. Tako je v pokrajini Caseres dobilo zemljo okoli 3000 družin. Vsaka družina je dobila vrhu tega še po 10.000 peset. Sedaj se zaradi teh izdatkov niso pojavile nikake finančne težkoče.

Na včerajšnji svoji prvi seji je parlament izvolil za začasnega predsednika voditelja republikanske unije Martinez Barria s 390 glasovi proti 3, pri čemer se je 8 poslancev vzdržalo glasovanja.

Velik protisocialistični proces na Dunaju

Dunaj, 17. marca. d. Včeraj se je pred dunajskim kazenskim sodiščem pričel proces proti 30 socialistnim demokratom in komunistom med katerimi so tudi štiri ženske, ki so obtoženi veleizdaje češ da so osnovali tajno stranko z imenom Združenje socialistična stranka Avstrije. Procesu pripisujejo velik pomen in je prišlo na Dunaj tudi več delegatov socialistične internacionale, med drugim predsednik socialne delavske internacionale de Briouquere, žena predsednika belgijske delavske stranke ministra Vandervelda, poslanec angleške delavske stranke Philip Price in podpredsednik zunanje političnega odbora francoske poslanske zbornice Jean Longuet, ki je vnuk Karla Marxa. Vodilni člani II. internacionale so poslali zveznemu kancelarju dr. Schuschnigg, zunanjemu ministru Berger-Walde, neggu in predsedniku deželnega sodišča

Ossu protest proti temu procesu.

Na današnji dopoldanski razpravi je prišlo zaradi incidenta, nastalega na galeriji do viharnih prizorov. Eden izmed obtožencev je namreč na vprašanje, ali imajo avstrijski socialistični emigranti res tajne sestavke v Brnu, priznal, da avstrijski socialisti še vedno pokušajo dobiti oblast v Avstriji in da sedanje avstrijske vlade ne smatrajo kot zakonito. Na te obtožbenke besede je začela neka ženska na galeriji fanatično govoriti v prilog socialistov. Ko so sodni stražniki in redarji odhiteli na galerijo, jih je sprejela z žaljivimi besedami. Ugotovili so, da gre za ženo nekega dunajskega novinarja, ki prisostvuje razpravi kot poročevalec in policija ne izključuje možnosti, da je vzpirliva incident samo zato, da kompromitira svojega moža, ker jo toži za lotitev zakona.

Jugoslovenski dijak aretiran v Rimu

Subotica, 17. marca. Semkaj je prispela vest, da so italijanske oblasti v Rimu aretirale jugoslovenskega studenta filozofske fakultete v Rimu Antona Kopunovića, doma iz Subotice. Kopunović je pred dvema letoma dobil stipendijo italijanske vlade, da bi nadaljeval filozofske studije na rimski univerzi. Ob početku italijansko-abesinske vojne je italijanska vlada izplačilo stipendije ustavila in je od takrat vzdrževalo Kopunovića društvo Kazina v Subotici. Zato je vest o njegovi aretaciji izzvala veliko senzacijo. Italijanske oblasti utemeljujejo

aretacijo s tem, da je Kopunović med Slovenec in Hrvat, ki studirajo v Rimu, širil iredentizem in da so pri njem našli rasno propagandno gradivo. Posebno ga obtožujejo, da je pregovoril več slovenskih in hrvaških studentov, da so odklonili vpis v studentsko legijo dobrovoljcev za Abesinijo. Društvo Kazina je o zadevi obvestilo pristojne oblasti s prošnjo, da intervignirajo v Rimu in osvobodijo Kopunovića.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, nekoliko vetrovno hladno, prehodne lokalne nevihte varjone. Dunajska vremenska napoved za sredo: Pretežno jasno, zjutraj mrz. Podnevi se bo temperatura zelo dvignila.

Regulacija Ljubljanice

Kratek izprehod ob strugi — Ob
ustju Gradaščice dela še počivajo

se nadaljuje

Ljubljana, 17. marca. Že trikrat se je letos podjetje Dukic in drug lotilo regulacijskih del v Ljubljani, a zmerom brez večjega uspeha, ker so delo preprečevale višje sile. Zadnjih 14 dni je bilo sicer brez dežja, vendar je bilo visoko stanje vode v strugi stalna ovira.

Okrog 20 voznikov je vendarle ves ta čas odvažalo obrežni material pod tvornico Henrika Franzia na Prulah k nižje ležečim brežinam Gradaščice na desni strani nad trnovskim mostom, tako da se na tem prulskem delu že poznajo prvi bodoči obrisi brežinskega ozemlja. Poleg tega se je za to zemljo oglašilo še nekaj zasebnih interesov. Na Rakovnik na primer bodo na ondoto gorišče navozili 1500 kubnih metrov materiala. Te vožnje so za stranke brezplačne, a v režiji gradbenega podjetja.

Ker smo že na prulski strani, moramo omeniti, da so edino barako, last čevljarja Brajerja, premestili za kakih 100 m proč od opearskega mosta. Upajmo, da na sedanjem prostoru ne bo ostala, ker kvari. Nove pravkar reguliranega nabrežja. Prav tako so na tej strani že postavili več brzojavnih drogov, ki bi motili regulacijska dela. Od opearskega mostu prav do Gruberjevega prekopa so te dni položili kabele. S kopanjem prulskih brežin so dosegli skoro že do špice. Zavrtnice istotam mestoma prepuščajo vodo. Silni pritisk zadnjega vodovoda je močno upognil in namolil stara vrata, ki so jih bili porabili od stare zavrtnice pri gradaškem mostu.

Na špici so si malo nad jezo uralnivali na levom bregu izkladišče za čolne

in ladje, ki prihajajo po vodi z vrhniške plati. Med drugimi dosepejo skoro dnevno po dve do tri ladje kamna iz podpeških kamolomov, ki ga bodo porabili za ploščad ob obeh obrežjih Ljubljanice struge. Te tovore skrbno odlagajo in nalagajo na levi strani struge ob Trnovskem pristanu. Tod čistijo, urejajo in pritrjuje tirnice, po katerih bo prihodnje dni stopila v akcijo Ljubljančanom že od lani znana lokomobila, ki bo odvažala po 10 do 14 vagončkov obrežnega materiala na Lepi pot za Kozeljo.

Ob ustju Gradaščice dela za enkrat še počivajo. Novo je le to, da so zaprli jez na Gradaščici in vodo izpeljali v Zalokarjev kanal, ki bljuva vodo v Ljubljano.

Transformator in hišica dohodarstvene, ga paznika za enkrat še ostaneta na svojih mestih, ker se ni nikake odločitve o njihovi nadaljnji usodi Barako bodo menda postavili zidano, transformator pa bodo zgradili pod zemljo.

Še nekaj spominskih podatkov

Dobršen kos stare Ljubljane je zapopaden ob začetku Trnovskega pristanišča, kjer je dolga desetletja levi breg Ljubljanice služil za odkladišče in pristan dolgih, težko naloženih čolnov in ladij iz vrhniške okolice. Prostoru med gradaškim mostom tja do Švabičeve ulice so pravili že od nekdaj Jeka (menda po nemški besedi Ecke). Znano je, da je bilo, preden je stekla železnica, glavno pristanišče na Bregu. Ko so carinarico premestili od

tod na železniško postajo, se je pristanišče pomaknilo v Trnovo — na Jeko. Bregovi naših rek še niso bili tako strmo nasmuti, kakor so dandanes, temveč so se od bližnjih hiš do vodne gladine spuščali tako polagoma, da je bila voda povsod dostopna. Najstarejši ljudje pravijo, da so se tu ustavljali nakladalci in razkladalci blaga. Zgodovinar Vrhovnik pripoveduje, da se je vodni promet zaradi otvoritve železnice zelo skrilil in tako so nekdanji čolnarji postali fakirji, ki so se morali glede svojih poslov ravnati po posebnih pravih gosposke Luka Breskvar pripo. veduje, da se pred 70 leti noben krakovski ali trnovski deček ni šel učiti obrti in so bili skoro vsi obrtni vajenci od drugod. Domači fantje so ostajali doma in hodili na Jeko, zakaj ondaj je bilo zmerom mnogo dela in seveda tudi zaslužka. Razni čolni, naloženi s peskom, drvmi, šoto, kamenjem opeko in drugim blagom so tod pristajali.

Fran škof pripoveduje, da je v začetku tega stoletja vezal nekaj poštni promet Podpeč z Jeko. Čolnar Pikaš je redno vsako sredo in soboto vozil pošto in obenem prevažal ljudi in njihovo prtljago. Če ni zadostoval en čoln, je priveslal kar z dvema. Ob osmih jutraj so dosevali v Ljubljano in ob dveh popoldne so se vračali z Jeko. Ta pošta se je nehala nekako pred 30 leti.

MATINEJA KINA UNION
Danes ob 14.15 in jutri ob 10.30 dop.
FRANČESKA GAAL:
OPROSTITTE, ZMOTILA SEM SE!
Enotna cena 4.50 Din

Predstavniki Francije na obisku v Ljubljani

Kariera poslanika grofa Roberta du Dampierrea

glednem in divizijskem dnevnem povelju. Leta 1917 je bil slednjič poslan v diplomatsko službo v Tokio, kjer je ostal dve leti. Potem se je vrnil v Pariz in je ostal v zunanjem ministertvu do leta 1924. v oddelku za Azijo. Nato je bil imenovan za poslanika tajnika v Rimu, kjer je dalje napredoval in je bil leta 1933 imenovan za opolnomočenega ministra in vrhila dolžnosti poslanika svetnika. Za poslanika v Beogradu je bil imenovan lani v februarju.

Grof Robert du Dampierre pripada eni najstarejših francoskih plemenitih rodov. Njegov praded, markiz du Dampierre

je bil eden izmed najvišjih dostojanstvenikov na dvoru kralja Ludvika XV. Njegov ded je bil predsednik združenja vseh francoskih kmetovalcev. Ugledna rodbina je dala lepo število častnikov in tudi oče sedanjega poslanika je kot častnik napravil kariero. V dobi svojega službovanja v Rimu je grof du Dampierre vzdrževal najprisknejše odnose z našim ondoto poslanstvom. Zdej je v dobi enega leta, kar prebiva v naši prestolnici, podrobno spoznal življenje v Jugoslaviji, spoznal pa bo našo lepo državo tudi s potovanji po njenih najlepših krajih. Trdno smo prepričani, da bo gospoda grofa po današnjem uradni obisku še ponovno pripeljala pot v naše kraje. V tej želji izrekamo visokemu gostu in njegovi gospe soprogici iskreno dobrodošlico.

Še nekaj Planice

Nad 10.000 gledalcev je bilo v nedeljo pod veliko skakalnico. Vsi so bili pozorni na ozki beli pas, visoko zgoraj nad mostom, od koder se je od časa do časa sprožila črna pika in z bliskovito naglico zdrčala nizdol proti mostu. Za trenutek se je skrila, nato pa je v vsej razločnosti kot drzni človek splavala po zraku, krilila z rokami in se po elegantni paraboli dotaknila strmega pobočja. Z vsako desetinko je postajal skakač večji in spodaj na izteku pri tribuni so se mogli gledalci prepričati, da je bil res človek brez vsakih pripomočkov le na smučeh, ki je plaval do 100 metrov po zraku. Koliko lepote je v takem smučarskem skoku, koliko poguma in prisotnosti duha. Tega so se zavedali tudi vsi gledalci, ki so glasno dajali duška svojemu veselju nad vsakim lepim skokom.

V odmorih, posebno opoldne, pa se je ves svet okrog skakalnice spremenil v pravcati sejem. Koliko jih je bilo, ki so bili zadovoljni že s samim krasnim dnevom in veličastno panoramo zasneženih gora. Veseli so bili, da so jih prireditelji zvalili v to planinsko krasoto, ki se je v ne-

delju še celo ves odela v očarljivo prelesto. Uradnega poslojpa še nisem videl tako

oblegati, ko takrat. Mislim, »hotel Cipe-niki«, ki so ga za sile opremili za pošto ekspozituro. Pred vrati so se drenjali ves dan, kakor da bi točili najboljši eviček po dinarju, pa so bili le goreči filatelisti s šopi pisem in kuvert v rokah. Vsek se je hotel zagotoviti kolikor mogoče vest znanj s posebnim planiškim žigom, za spomin in za zbirateljske potrebe. Na strehi so se drenjali kakor na Noetovi barbi ob vesoljnem potopu. Nihče ni hotel biti

Še na našem Norvežanov eno. Ko so ga glasili svoje veste anketo, so nekateri gledalci mislili, da je bila s sovražniki in potegavščini. Seveda bi delali katrivo prisiljen, ko bi kaj takega trčili s stolpa in s svočnikom res ni kazalo vsem razlagati razplet parlamentarnega s Norvežani, kar bi takovost brez pride le zavlačalo. Naj vem, ki še danes dvomijo o njihovi navzočnosti zadostuje priobčena slika, ki kaže Sigmonda Rauda, ko se s smučmi

prikrajan zaradi sonca in razgleda. Lepo je bilo, da je še ponosni orel v grbu nad razdrapanimi vrati pomežikoval.

Ko smo prirediteljem dali toliko prizanjanj in pohval v pogledu prometa in splošne organizacije, ga jim dajmo še zavoljo prehrane. Toliko so cvrli, kuhali in točili, da ni bil prav nič lačen, kdor je imel le kovača v žepu. Bifejev je bilo to-

liko, da ni bilo treba prav nikjer čakati na postrežbo. In lastniki so bili menda tudi zadovoljni. pravkar vzpenja mimo mosta na vrh skakalnice. Kaj ga je vpičilo, da se je kasneje premislil in potegnil s seboj tovariše, bo najbolj znano njemu samemu in norveški smučarski Zvezi, ki bo po tej nedelji s svojimi odločbami bržkone odkritejša in pravičnejša.

Tatvine v kolodvorskem skladišču

Ljubljana, 17. marca

Varnostni organi železniške uprave so že dalj časa prejemali kratke prijave, da je iz skladišča ali pa iz vagonov izginilo kaj manufakturno, kakšno perilo, kava, sladkor. Takih manjših in večjih tatvin so od leta 1934. do konca februarja letos zabeležili nič manj ko 20. Naposled so odkrili pravega tatu. Bil je to železniški uslužbenec Tone iz Preske. Pri hišni preiskavi so zaplenili precej blaga. Pretekli teden je bil odveden v zapore okrožnega sodišča v Ljubljani. Železniška uprava, ki jamči za blago trgovcem, je oškodovana za okoli 30.000 Din. Nadaljnja preiskava je poverjena preiskovalnemu sodniku dr. Mirku Kresniku.

Dva obupanca, ena umorjenka

Maribor, 17. marca.

Znano je namreč, da se nekatera eterična olja, ki so po kemični sestavi sorodna rožmarinovemu, tako evkaliptov, borovo, cipresno, predvsem pa terpentinsko olje, mnogo uporabljajo v zdravilstvu, posebno za dihalne organe. Zdravstvena medicina, ki se zmerom bolj vrača fitoterapiji, zdravljenju z zdravilnimi zelišči, bi gotovo prav zaradi večini bolnikov pri jetnega vonja uporabljala rožmarinovo olje, predvsem za primere smrđljive bronhite, kjer je potrebno razkuženje.

Rožmarin je samonikla rastlina, grmičje doseže 20 cm do 1 m višine. Podolga, elipsoasto listje je izrazito zelene barve, znotraj povsem belo. Na našem Primorju cvete od avgusta pa vse do konca maja. Početek julija, ponekod že prej, požanjejo vršiče in jih posuše na soncu. Posušeno grmičje se iztepa, dokler ne odpadejo vsi lističi. Lepo žoltobarvno listje destilirajo na enostaven način preko treh kotlov. Vroča sopara, ki je listje skuhala, prehaja v tretjem kotliču z ledenomrzlo vodo skozi majhno pipico na dan kot mastna tekočina. Težja voda pade na dno, na površju se posname jasno zelenkasto olje, močnega duha in okusa.

Središče produkcije rožmarinovega olja v naši državi je v Brusju na Hvaru, v

dni podala k znanec v bližino. Nedelice na kolino. Okrog 22. se je vračala sama domov. Domači so jo pričakovali zaman. Ker je le ni bilo, so drugo jutro poizvedovali za njo ter jo našli v jarku ob zavrtnici Rožančevega mlina mrtvo. Sodna komisija, ki je odpotovala tja, je ugotovila, da je bila utopljena nasilno vržena v potok. Zdej poizvedujejo za zločinca.

Danes med 15. in 16. uro se je vrnila 45-letna Ana K. v stranski potok Mure v tako zvani Vizjakov kanal pri Čmureku, ki je izredno globok in poln šuk. Ker pa je bila voda zelo mrazla, se je samomorilka skesala. S precejšnjim naporom so jo rešili iz vode in jo nato na majhnem vozičku odpeljali v domačo oskrbo.

PRVI POISKUSI

TELEVIZIJE

DANES V KINU SLOGI!

Danes ob 16., 19.15, 21.15 uri.
senzacionalna premiera

Svet brez maske

Harry Piel in Olga Čehova

Ob 14.15 uri matineja po Din 4.50

DIVJI MUSTANG

Prvič v Ljubljani!

V gl. vl. KEN MAYNARD

KINO SLOGA Telef. 27-30

DANES PREMIERA!

Ne pozabi me!

Giglijeva partnerica: Magda Schneider
Kljub ogromni ceni filma
nepovišana vstopnina!
Danes ob 16., 19.15 in 21.15
22-21 KINO UNION 22-21

Kralj pevcev, naslednik Carusa in najslavnejši tenor sveta prvič v filmu!

BENJAMIN GIGLI

Ta film, ki je izzval vsepovsod triumfe navdušenja, bo tudi za nas velika senzacija!
GIGLI poje Marta, Tannhäuser, Mignon, Lohengrin, Africana, Faust.
Marta Tannhäuser, Mignon, Lohengrin, Africana, Faust.
Ljubljana ima tedaj edinstveno priliko slišati pevca, za katerega se trga je velemestni odri, kjer stane najskromnejša vstopnina stotine dinarjev!
Priporočamo, da si vstopnice ZA DANES IN JUTRI nabavite v predprodaji.

Rasti, rasti rožmarin...

Gospodarski pomen zdravilnih zelišč na Jadranu

Sredi marca, ko se ob naraščajočem dnevu vrača pomlad na Jadran, se po bregovih našega Primorja razcvetijo duhteči rožmarin. Temno modri, drobni cvetovi mežikajo v toplo pomladno sonce, da se zdi, kakor da je boginja Pomladi posejla, ali po zelenem grmičevju mfljone drobnih, sinjih očes v pozdrav veselju življenju, ki bo kmalu znova zaplavo na obali večno nemirnega morja. Odprlo se je cvetje breskvinih in mandljevih dreves, murve in smokve so pognale zelene listje. Še malo in zaduhtel bo pomladni znanilec — cvet jorgovana, ki se odpre v južni Irski in na obalah pešgolje, v podunavskih državah in ob črnem morju v drugi polovici aprila, v srednji Evropi in južni Rusiji: sredi maja, na obalah Baltika v drugi polovici maja, v Skandinaviji šele proti koncu junja...

Rožmarin, pelin (kadulja) in buhač so tri najpomembnejše zdravilne rastline našega primorja. Znanstveno je ugotovljeno, da ni le naše ozemlje na Jadranu, zaradi poletne suše zelo povoljno za kulturo buhača, temveč bi bili tudi naš pridelek lahko najboljši na svetu. Izven Jugoslavije pri-

deluje buhač še Japonska, Svetovna potrošnja te zdravilne rastline presegata nekako 10 do 15krat naš pridelek, s katerim v izdatni meri prekupejuje Italijo kot svojim blagom. Zedinjene države ameriške so n. pr. lani uvozile v prvi polovici leta iz Japonske 5.287.000 funtov lučiča, v vrednosti 612.000 dolarjev. Naš uvoz je dosegel 655.200 funtov, v vrednosti 62.500 dolarjev. Lep zaslužek, ki bi se z umnim posejevanjem te kulture lahko še znatno dvignil.

Pelin se kot zdravilna rastlina že nad 50 let izvažajo posebno iz Slanega. Prvotno so pošiljali le majhne količine, 2 do 3 vagona slabo predelane rastline preko Trsta v inozemstvo. V tržaških tovarnah so rastlino predelovali, jo pomešali z mnogo slabšim grškim prideikom in pod imenom Salvia italica z velikim dobičkom pošiljali v inozemstvo. V l. 1889 se je na vsem hercegovskem ozemlju, ki gravitira na Slano z ločenim obratovanjem boljšega in slabšega pridekla donos že dvignil na letnih 20 do 30 vagonov, z obratovanjem samega istja pa v l. 1900. na 50 vagonov. V Slanem so domači podjetniki postavili moderne stroje za predelovanje, se iznebili tržaških

prekupcev in s sortiranjem 10 do 12 vrst dvignili izvoz kadulje naravnost v Ameriko na 100 vagonov letno. Trgatev se prične vsako leto konec julija, traja tudi tri mesece in prinaša revnemu prebivalstvu lep zaslužek.

Rožmarin kot zdravilno sredstvo je bil znan že starim narodom. Kadili so z njim po svetiliščih, s prijetno dišečim dimom razkuževali prostore, kjer so se zbirale množice, predvsem za zažigali grmičje povsod, kjer so se pojavljale kužne bolezni. Kot razkuževalno in varovalno sredstvo je rožmarinovo olje priljubljen pripomoček ljudem v Dalmaciji in na otokih. V primeru nalezljive bolezni poskrope stanovanja z razredčenim rožmarinovim oljem ali pa si z njim, pomešanim v vodi, umijejo telo. Med vojno si srečal Dalmatince na frontah, ki so skrbno čuvali stekleničko rožmarina. V primeru prehlada, pravijo naši otočani, da ni boljšega, kot da kosček vate ali robec, pomočen v rožmarinovo olje, vdihavaš.

Drug način vdihavanja rožmarinovega olja je naslednji: V kuhinjski lonec, v katerem je triodstotna raztopina kuhinjske soli v kipeči vodi, dodajo zmes 20 delov alkohola in 10 delov rožmarinovega olja. Obenem z vodno soparo se dviga olje po sobi ali ga bolnik vsrkava. Primorci pravijo, da takšen način zdravljenja zelo po-

spešuje čiščenje pljuč in preprečuje razvoj tuberkuloze.

Znano je namreč, da se nekatera eterična olja, ki so po kemični sestavi sorodna rožmarinovemu, tako evkaliptov, borovo, cipresno, predvsem pa terpentinsko olje, mnogo uporabljajo v zdravilstvu, posebno za dihalne organe. Zdravstvena medicina, ki se zmerom bolj vrača fitoterapiji, zdravljenju z zdravilnimi zelišči, bi gotovo prav zaradi večini bolnikov pri jetnega vonja uporabljala rožmarinovo olje, predvsem za primere smrđljive bronhite, kjer je potrebno razkuženje.

Rožmarin je samonikla rastlina, grmičje doseže 20 cm do 1 m višine. Podolga, elipsoasto listje je izrazito zelene barve, znotraj povsem belo. Na našem Primorju cvete od avgusta pa vse do konca maja. Početek julija, ponekod že prej, požanjejo vršiče in jih posuše na soncu. Posušeno grmičje se iztepa, dokler ne odpadejo vsi lističi. Lepo žoltobarvno listje destilirajo na enostaven način preko treh kotlov. Vroča sopara, ki je listje skuhala, prehaja v tretjem kotliču z ledenomrzlo vodo skozi majhno pipico na dan kot mastna tekočina. Težja voda pade na dno, na površju se posname jasno zelenkasto olje, močnega duha in okusa.

Središče produkcije rožmarinovega olja v naši državi je v Brusju na Hvaru, v

kraju, ki ga opeva pesnik Sibe Milkčič (»Moje seko Brusje«). Malo Brusje, oddaljeno komaj uro hoda od mesta Hvara, se lahko pohvali z naprednim prebivalstvom, ki je postavilo najmoderneje naprave za pridobivanje dragocenega olja. V vsej Dalmaciji pridelajo letno 7 do 10 ton rožmarinovega olja. Uspešni podjetnosti za druge v Brusju se je zahvaliti, da so naše potrebe za medicino, drogerijo in tovarnice esene v veliki meri krite z nacionalno proizvodnjo. Kajti ni še dolgo tega, ko so turci za sramotno nizke cene pokupili naše olje in ga potem kot svoje z velikim dobičkom znova uvažali!

Duhteča pobočja rožmarina so pomembna atrakcija za turce, ki se jim za vselej voopi v pljuče prijeten vonj pod vedrim dalmatinskim nebom. Skromno grmičje je našlo v naših srcih večno zvest, nevenljiv spomin, ki ga bo vroča narodna pesem in topla beseda zmerom povečevala. In kakor je v Dalmaciji ni hiše, kjer ne bi dal svojcu, ko odhaja po svetu, stekleničke rožmarinovega olja v kovček kot blagoslovljen lek, prav tako je in bo ostal skromni zelen vršiček na otoku slovenskih domov, povezan s najlepšimi ljubljenskimi dekleti ponos srednjega izvajenca, sanjačemu dekletu pa vsaj — da vidite, draga gospodinja.

Domače vesti

Je tudi tega kriva JNS?

Po pisanju klerikalnih listov je vsega, kar se dogajalo v naši državi v zadnjih letih, kriva Jugoslovenska nacionalna stranka. Včerajšnji »Slovenec« po priobčuje kratko statistiko o nesrečah na naših železnih v letih 1929, 1932 in 1934. Iz te statistike izhaja, da je bilo leta 1929 129 trčenj in iztrženj, l. 1932 že samo 52 in l. 1934 le še 37. V enakem razmerju je padlo tudi število smrtno ponesrečenih železničarjev: od 23 na 20 in 8. Številke za poškodovane železničarje so 126, 70 in 64, za smrtno ponesrečene potnike pa 59, 40 in 20.

Statistika, ki je posneta po ekspoziciji prometnega ministra v proračunski razpravi, je vsekar razveseljuje dokaz sposobnosti in požrtvovalnosti naših železničarjev. Toda l. 1929 o JNS še ni bilo ne duha ne slaha, dočim je v l. 1932 in 1934 stranka sodelovala v vladi. Ali ne bi bilo do sledno od »Slovenca«, če bi tudi le napredek, ki ga kaže ta pregled, pripisal v breme JNS?

• Odvetniški izpit sta pred izpraševalno komisijo apelacijskega sodišča v Ljubljani napravila g. dr. Ante Tavčar, odvetniški pripravnik iz Kočevja, in g. dr. Milan Štanjec, odvetniški pripravnik iz Maribora. Čestitamo!

• Diplomirani je bil za inženjerja agronomije na kmetijsko-gozdarski fakulteti za zagrebške univerze g. Otton Križan iz Maribora. Čestitamo!

• Narodno-obrambni sklad »Bran-i-borac«, akcija pirhov, darovale so narodne šole: Orla vas 25, Pišce 36,25, Adlešiči 24,50, Begunje pri Cerklji 30, St. Vid pri Ljubljani 187, (P.K.R.) Pameče 25, Solčava 19, Spitalič 24,25, Sv. Katarina 6, Mohorje pri Vel. Laščah 50, Prosenjakovi 12, Mozelič 6 Din in neka drž. meš. šola 47 Din.

• Predavanje Narodne knjižnice in titalnice v Zagrebu, Kraljice Marije ul. 3. V sredo 18. t. m. ob pol 21. bo predaval univ. prof. g. dr. Ivo Pevalac o prirodi severne Afrike (s projekcijami). Vstop prost.

Oglejte si kolesa pri znani TVRDKI **IVAN JAX IN SIN**

Ljubljana — Gosposvetska cesta 2.

Cena od 850 Din naprej

• Za ustanovitev nove delavske zbornice. Vsa delavska strokovna društva ter uradi delavskega zavarovanja v vrbski banovini so uvedli akcijo, naj bi se v Banjaluki ustanovila samostojna delavska zbornica. Njen delokrog naj bi bil področje vse vrbske banovine. V Banjaluki posluje stot drobnih delavskih zbornic, ki pa ne more zadovoljiti vseh potreb. Delavstvo vrbske banovine je lani plačalo delavski zbornici v Sarajevu okrog pol milijona dinarjev in misli, da bi se s tolikimi prispevki in sredstvi lahko ustanovila samostojna delavska zbornica.

• Pogreb gospe Albine Kogojeve. Z Jesenic nam poročajo: V ponedeljek popoldne se je izpred hiše žalostno vršil pogreb gospe Albine dr. Kogojeve, ki se je spreminjal v veliko žalno manifestacijo, kakršnih je bilo doslej le malo na Jesenicah. Mirno in pokojno je ležala na mrtvaškem odru, sredi ogromnih vencev in spletov krasnega svežega cvetja, ki so ji ga nosili njeni dragi sorodniki, prijatelji in društva. Zbrala je se ogromna množica ljudi, pevec »Savce«, »Slogec«, in Sokola so krasno zapeli. Sokolska godba je zaigrala žalostno in že je krenil ogromni žalni sprevod tja v sivi pomladanski popoldan proti njivi mrtvih. Na čelu sprevoda je korakala šolska mladina z učiteljskim, podmladek Jadranske stranke z zastavo, nosilci številnih vencev, gasilci z zastavo, peveci. Sokoli in Sokolice v civilu z znakom, občinski odbor, strelska družina KJS ter članstvo mnogobrojnih dobrodelnih, kulturnih, narodnih, stanovskih društev in organizacij. Za krsto in bližnji mirni sorodniki pa se je vila nepregledna vrsta, ki so jo tvorili stanovski tovariši g. dr. Kogoja, ki so prišli od blizu in daleč, uradništvo državnih železnic, Kranjske industrijske družbe, Bratovske skladnice, osebnostni in prijatelji Jadranske stranke. Vstopnine ni.

• Angleško društvo opozarja na današnje predavanje ob 18. uri v beli dvorani hotela Union. 1. nadstropje. Predavala bo Mrs. Henry Andrews (Miss Rebecca West) o osebnosti v sodobni angleški literaturi. Vstop prost. K olini udeležbi vabi odbor.

• Skioptično predavanje o morskih globinah. Krajevni odbor Jadranske stranke v Ljubljani priredi 26. t. m. ob 20. v dvorani restavracije Zvezde svoje prvo letošnje predavanje o temi: Življenje v morskih globinah. Predaval bo univerzitetni asistent dr. Ljudevit Kušček. Predavanje bo združeno s skioptičnimi slikami. Vabljeni so vsi člani in prijatelji Jadranske stranke. Vstopnine ni.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

• Ljubljanski Sokol opozarja na naraščajski nastop (moški in ženski), ki bo jutri na praznik sv. Jožefa ob 17. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji sokolskega naraščaja.

ni prijatelji rodbine, spet članstvo raznih društev ter dolga vrsta občinstva vseh slojev, ki je prišlo od blizu in daleč. Pred kapelico na pokopališču in ob odprtem grobu so združili peveci zapeli ganljive žalostinke, prapori so se poklonili, nakar je naša zemlja sprejela v svoje okrilje blago ženo in mater.

• Smrti požrtvovalnega rodoljuba. V Beogradu je umrl Aleksander Kapetanović, ki je imel burno preteklost kot nacionalni revolucionar in požrtvovalni srbski rodoljub. Doma je bil iz Samca, a ko je v Švicu dovršil trgovske studije, je leta 1905 zbežal v Črno goro da mu ne bi bilo treba služiti v avstrijski vojski. Avstrija je zahtevala njegovo izročitve, črnogorska vlada pa ga ni hotela izročiti. V turnih časih aneksije Bosne in Hercegovine je Kapetanović pod tujim imenom potoval po Bosni ter bodril narod. V Petrovaradinu pa so ga Avstrijci zadržali in, ko so ugotovili njegovo identiteto, so ga obsodili na smrt. Po srebnem naključju je utekel iz zaporu ter se preko Trsta in Švice spet vrnil v Črno goro. S srbsko vojsko se je umaknil preko Albanije in pri umiku je rešil tudi razne dragocene zgodovinske dokumente. Po osvoboditvi je služboval pri finančnem ministru v Črni gori in tudi v Srbiji je imel velike uspehe kot publicist gospodarske stroke in kot prosevalni delavec.

V kavarno „Central“

dospela nova prvovrstna damska kapela. Za Jožefovo odprto do 4. ure zjutraj.

• Razstava Mihe Maleša v Kranju. Na Jožefovo bo ob 11. otvoritev razstave Mihe Maleša v dvorani hotela »Stere pošte« v Kranju. Razstavo bo otvoril dr. Rajko Ložar, kustos Nar. muzeja. V soboto ob 20. bo dr. Ložar imel predavanje s skioptičnimi slikami v gimnazisti telovadnici: »O umetninah Mihe Maleša«.

• Prvi tuji v Dalmaciji. Začetek turistične sezone v Šibeniku je bil v nedeljo. Prispeja je tja skupina danskih turistov, večina zdravnikov in inženjerjev, ki so člani kluba Kolofot v Kopenhagnu. Danski izletniki so si ogledali mesto in njegove znamenitosti, potem pa so obiskali vodopade Krke.

• Vinski sejum v Dramljah ob 25. do 29. t. m. Kmetijska podružnica poziva vinogradnike iz drameljsko-savinjskega okoliša, da prijavijo vina za razstavo do 20. t. m. a vzorce naj dostavijo upravi drameljske občine do 22. t. m. zvečer. Razstaviti se smejo največ tri sorte vin, in to po tri buteljke (triletniške) steklenice od vsake sorte. Steklenice se dbe pri upravi občine v Dramljah. Na željo se bo za razstavljen vina dala ustrežna odškodnina. Otvoritev razstave ob prisotnosti banovinskih referentov za vinarstvo in kletarstvo in sreskega načelnika bo na praznik 25. t. m. ob 9. v Dramljah. Nato sledi predavanje, poskušanja vin, sklepanje kupčij. Poskrbljeno je tudi za potreben prigrizek. Železniška postaja za Dramlje je Ponikva, odnosno za vozila Sv. Jurij ob južni železnici. Naprosimo je tudi avtomobilsko podjetje mesta Celja, da v dneh razstave vzdrži potreben promet med Celjem in Dramljami. Obiščite to prirediteljo, katere poset vam istočasno nudi prilikožnost za lep pomladni izlet k Sv. Uršuli v Dramljah.

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

• Obdelite oblike barva v različnih barvah in pisarske tovarna JOS. REICH

u— Drevo ob četrt na 19. uro bo v Filharmonični dvorani javna produkcija drž. konservatorija, pri kateri nastopijo gojenci klavirskega oddelka prof. Janka Ravnikarja in sicer: Turšič Ivan, Seifert Herta, Galatja R., Hrašovec Silva in Osterc-Vajkalo Marta. Na oporodu so skladbe ruskih avtorjev, zato ima produkcija naslov »Ruska glasba.« Spored stane 2 Din in velja obenem kot vstopnica.

u— Spored violinskega koncerta, ki ga bo izvajal violonist Karlo Rupčić v petek ob 20. v Filharmonični dvorani: Mozart: Koncert v g-duru. Bach: Adagio in fuga iz g-mol sonate za solo violino. Kogoj: Andante za violino in klavir. Škerjan: Romantični intermezzo za violino in klavir. Beethoven: Sonata v a-duru (Kreutzerjeva sonata). Pri klavirju sodeluje pianistka gđ. Zora Zarnikova. Predprodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

u— Novi grobovi. V Jenkovi ulici 5 je umrla gđ. Marija Pardubsky. Pogreb bo danes ob pol 17. — V Verovškovi ulici 54 je umrl g. Jernej Jenko, zasebnik, star 84 let. Pokopali ga bodo jutri ob pol 15. — Iz Ulice na Grad so večerj polpodne spremili g. Leopolda Hamperla, poštnega nadkontrolorja v pokloju. — Pokojnim blag spomin. žalostim naše iskreno sožalje!

u— Mestna občina razpisuje službe. Pri mestnem poglavarstvu na osnovi § 102 zakona o mestnih občinah razpisane naslednje službe: dve službeni mesti konceptnih pripravnikov, mesto začasnega pragmatičnega desinfektorja in 40 službenih mest pogodbenih dohodarstvenih paznikov. Prošnje se vložijo do 26. marca pri personalnem oddelku mestnega poglavarstva.

u— Brata s sekirami. Na kirurškem oddelku so večerj sprejeli v oskrbo brata Alberta in Janeza Novaka iz Retlj pri Krizah na Gorenjskem. Moža sta sicer že v precej zrelih letih — prvega ki je po poklicu strojniki, je že 40 let, drugemu, soboljarskemu pomočniku, pa 42 — a v nedeljo sta se zaradi nekega malenkostnega nesporazuma tako razvnela, da sta segla po sekirah in navallila drug na drugega. Pri spoprijemu sta bila tako huda, da bi si bila kmalu vzajemno odsekala levece.

VELIKA POMLADANSKA MODNA REVUJA se bo vršila v Kazini ob 21. do 29. marca, vsak dan ob pol 21. uri, v nedeljo in na praznik tudi ob pol 16.

u— JASO. Drevo ob 18. seja odbora na tehniko. Vsi odborniki točno!

u— Trgovine v Ljubljani bodo jutri na dan sv. Jožefa ves dan zaprte, pač pa bodo na Marijin praznik 25. t. m. dopoldne odprte. Uprava združenja trgovcev.

u— Smrtna nesreča na cesti. Komaj smo večerj pohvalili nova določila policijske cestnega reda, kar se tiče zvočnih signalov v nočnih urah, ki so jih avtomobilisti motokiclisti in pešci sprejeli z razumevanjem in zadovoljstvom, že moramo zatežiti hudo prometno nesrečo, ki se je pripetila na Zaloški cesti v nedeljo v večernih urah. V smeri iz Most je proti mestu privozil neki motokiclist s precejšnjo brzino. Pred Leoniščem se je hotel izogniti naspoti prihajajočemu tramvaju, pa je krenil na levo čez cesto. Tisti hip mu je prihitel na kolesu naspoti redov Josip Stivič, v katerega se je motokiclist zaletel tako, da je vojak v roku padel na cesto in nezavesten obeležal. Ljudje, ki so prihiteli na kraj nesreče, so ponesrečenca takoj pobrali in ga prenesli najprej v Leonišče, ob tam pa v vojaško bolnišnico, kjer je v ponedeljek popoldne poškodbam podlegel. Policija je uvedla preiskavo, da dožene krivca, kar ji najbrž ne bo težko, saj je karambol opazoval več pri. — Kljub zmerom strožjim policijskim odredbam se večje in manjše nezgode na cestah množijo od dneva v dan. Zadnjič je neko kmečko dekle iz Lip stalo z enovprežnim vozom ob desnem hodniku na Poljanski cesti. Neki voznik iz Štepanje vasi pa je pridiral mimo s tolikšno brzino, da je s trusem zadell ob njen voz in ga obšutno poškodoval, dekle samo pa je zaradi sunka padlo z voza in dobilo nekaj nevarnih telesnih poškodb.

— Pred vsako spremembo vremena Vas pečejo noge in bolijo kurja ocesa. Nerazpoloženi ste tako rekoč za nobeno delo. Vaak korak je za Vas prava muka. To vse le zato, ker svojim nogam ne posvetite dovolj paznje, ker jih redno ne negujete. Obiščite našo pedikuro. V posebej za to pripravljeni kopelji Vam osvežimo noge in omehamo trdo kožo. Odstranimo brez bolečin kurja ocesa in debelo kožo. Postrizmo Vam zarasle nohte. Pedikiranje 6 Din. Proti utrujenosti in za boljšo cirkulacijo krvi Vam priporočamo strokovnjako masiranje nog Masaža nog 4 Din. Posetite nas. prepričajte se sami.

Ljubljana. Selenburgova 7. **BATA**

Ljubljana. Selenburgova 7. **BATA**

Ljubljana. Selenburgova 7. **BATA**

Ljubljana. Selenburgova 7. **BATA**

Ljubljana. Selenburgova 7. **BATA**

Ljubljana. Selenburgova 7. **BATA**

Ljubljana. Selenburgova 7. **BATA**

Ljubljana. Selenburgova 7. **BATA**

Ljubljana. Selenburgova 7. **BATA**

Ljubljana. Selenburgova 7. **BATA**

Ljubljana. Selenburgova 7. **BATA**

a— V beli odeji je zablistelo Pohorje večeraj zjutraj. Sneženi možanci so ob priklopih solcu preko dneva izgledali. Temperatura je bila zjutraj na Pohorju 2 pod ničlo.

a— Okoli mariborskega gradu. Te dni sta imeli zgodovinsko in muzejsko društvo skupno sejo, na kateri so razpravljali o razdelitvi prostorov v mariborskem gradu. Vloga s konkretnimi predlogi bosta omejeni društvi poslali mestnemu predsedniku.

a— Bencolska afera. Z ozirom na zadnjo notico 11. t. m. nas naproša vodja bolnišnice dr. Hribar za ugotovitev, da se je transfuzija krvi pri Tomanu in Golcu izvršila na tukajšnjem kirurškem oddelku, in sicer na prošnji medicinskega oddelka.

a— Kako je s Košajnčevim poroko. Po Mariboru in tudi v nekaterih listih so se razširile vesti o Košajnčevih poroki z Ljudmilo K. iz Maribora. Predvečernjim dopoldne naj bi bil v času, ko je sedel Košajnec na zatočni klopi pred malim kazenskim senatom, stopil kot njegov zastopnik neki možki pred oltar k poroki z Ljudmilo K. v tukajšnji protestantski cerkvi, ker je Košajnec po veroizpovedi protestant. Košajnčev zagovornik dr. Novak Jože nam sporoča, da mu ni o tem nič znanega. Tudi Ljudmila K. je izjavila po obravnavi, da je bilo vse pripravljeno za poroko in da je sodbu sedaj vse preprečila.

a— Krvave zgradbe. V okolici Pekar je

neznani mlajši možki napadel 24 letnega delavca Antona Murka iz Limbuša ter ga z nekim železnim drogom udaril s tako silo po glavi, da je Murku počila lobanja. Nesrečnega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

IZ PTUJA

J— Dreski cestni odbor v Ptuju je imel v ponedeljek skupščinsko sejo, na kateri je razpravljalo o razdelitvi podpore 14.000 za podpiranje siromašnih. Podpora je bila razdeljena s primernimi zneski na 11 občin. Odbor je sklepal o podporah občinam iz rednega proračuna cestnega odbora. Številne prošnje, ki so jih občine vložile, pričajo o veliki siromašnosti. Prošenj je bilo vloženih za znesek 168.000 Din, medtem ko ima cestni odbor razdeliti po proračunu 75.000 Din. Prvenstveno se bodo upoštevali prošnje onih občin, ki imajo mostove v slabem stanju. Ker občine ne morejo vzdrževati same vseh občinskih cest, je odbor istotako razpravljalo o uvrstitvi občinskih cest med subvencionirane ceste. Ta sklep pa še mora odobriti banska uprava. Cestni odbor se trudi, da bi ustregel željam vseh občin vendar nima zadostnih virov.

Z Jesenic

— Kino Radio predvaja danes in jutri (na Jožefovo) ob 8 uri zvečer, na praznik tudi ob 3 in 5. popoldneve, vesele film »Kralji Montblanca« (Večni sen). Med dodatki tudi krasen kulturni film »Divje koze in kozorogi v gorejskih planinah«. Sledi »Casanova«.

S P O R T

Planica in Norvežani

Planica, 17. marca. AA. Pred odhodom norveškega moštva iz Jugoslavije je imel zastopnik agencije Avela priložnost, dal časa razgovorjati se z Birgerjem Ruudom in drugimi norveškimi prvaki. Pri tej priložnosti so Norvežani med drugim izjavili: Po pogodbi, ki jo je naša zveza sklenila z jugoslovensko zvezo, smo imeli skakati s srednje skakalnice in ne v velike. Pod tem pojmom smo tudi prišli v Planico. Toda srednjo skakalnico smo dobili v neusodnem stanju. Zato nismo mogli brez naknadnega dovoljenja naše zveze sodelovati pri tekmovalstvu, ker bi nas drugače diskvalificirali.

Kakor vidite, nismo iz muhavosti ali iz kakšnega drugega vzroka odklonili sodelovanje v Planici. Ali mar mislite, da smo potovarjali tako daleč zato, da bomo mogli gledati, kako drugi skakače? Je vprašal Birger Ruud poročevalca agencije Avela. Pismo, ki sem ga pred nekaj dnevi poslal iz Ljubljane naši zvezi in v katerem sem prosil dovoljenja za skakanje z velike skakalnice, ker srednja ni bila urejena, vas bo

najbolje prebralo, kako vroča je bila naša želja o sodelovanju pri tem tekmovalstvu. Birger Ruud je pokazal prepis tega pisma, nato je pa nadaljeval: Vzel našim opetovanjem prošnjam, sta norveška zveza in FIS našo prošnjo odklonila. Želimo srečati razumevanje pri jugoslovenskih sportistih. Zelo bi nas zadelo, če bi kdo krivo razlagal naše stališče.

V nadaljnjem poteku razgovora so bili norveški smučarji polni lepših besed za skakalnice v Planici in niso varčevali s superlativi ter izkazovali priznanje tej skakalnici. Posebno so poudarjali, da jih ni dolej še nobena skakalnica tako mikala kakor planiška. Ko se je poročevalca Agencije Avela poslovil od norveških rovačkov je Norvežan Ulland, trener italijanskega moštva, rekel:

Ko smo dobili od naše smučarske zveze iz Oslo nalog, da ne smemo sodelovati pri tekmi na veliki, tako imenovani mamutski skakalnici, je naš znan smučar Hagen, ki je pri treningu skakal na mamutski skakalnici, rekel:

Državno prvenstvo v smučanju

V soboto in nedeljo se vrši državno prvenstvo v smučanju, in sicer v vseh disciplinah izvzema vzajemnega teka. Teki in skoki se vršijo na Pokljuki, dočim smuk in slalom na Rožici. Da bo omogočena udeležba čim večjemu številu tekmovalcev se je tehnični odbor saveza odločil, da izvede skakanje na srednji skakalnici na Pokljuki, ki dopušča skoke do 40 m. Prvenstvo v smuku in slalomu izvede Gorenjski zimsko-sportni podzvez, ki ima tudi najboljši tekmovalce na svojem področju, in to na Rožici, kjer je obilo soega in izvedba zaradi bližine Jesenic prav priprava. Vse tekmovalce in klube opozarjamo, da je zadnji rok prijave v potek in da se naj prevoznost in v čimvečjem številu odzovejo letošnjemu tekmovalstvu v državnem prvenstvu. Tekmovalci v teku morajo biti v soboto dopoldne v Smučarskem domu na Pokljuki, ker je start odrejen na 16. leto velja za tekmovalce v smuku in slalomu, ki se morajo javiti vse do 14. v skakalnicah na Rožici.

Službeno iz LNP (iz predsedstva). Na priporočilo Celja in Korotane se odloži za praznik 19. t. m. določeni sporedni prvenstveni tekmi ne nedeljo 23. t. m. Po sporazumu med kluboma se določijo na 19. t. m., igrišče Primorje, ob 15.30 Primorje-Hermes, s predtekmom rezerv ob 14., službojuči Dorbec, oba kluba postavita po pet rediteljev.

Službeno iz LNP. Drevi bo po seji poslovnega odbora v podsavezni pisarni ob 20. seja upravnega odbora.

Zbor lahkoatletskih sodnikov (Službeno). Za cross-country prvenstvo Ljubljane, ki bo v četrtek 19. t. m. ob 9.30 na Primorju ostane sestava zbor, kakor je bila že objavljena v soboto 14. t. m. Sodniki se ne naprošajo, da pridejo na igrišče točno ob 9. Točnost, ki jo sodniški zbor zahteva od tekmovalcev naj velja predvsem za sodnike. Opravičila v dopisni knjiži v kaverni »Evropa«.

Smučarski turnir tečaj: SPD priredi smučarske turnir tečaje v Triglavskem pogorju. Prvi turnir tečaj se vrši pod vodstvom g. Janeza Kvedra v času od 22. do 29. marca, drugi smučarski tečaj od 29. marca do 5. aprila pod vodstvom g. Vučnika. Odhod iz Mojstrane, odhod nadaljuje pot do Staničeve koč, preko Kredarice in Hribarice k Triglavskemu jezeru, dalje na Planino na Kraju, na Vogel ter na Črno Prst s sestopom v Boh. Bistrico. Prijave sprejema pisarna SPD v Ljubljani.

Iz GZSP (Službeno). Za izvedbo državnega prvenstva v alpski kombinaciji, ki je določeno 21. in 22. t. m. na Rožici, je poleg saveznih sodnikov določen še tale sodniški zbor: tehnični vodja Drago Korenini, starterja Viktor Novak in Friljeh Matevž, sodniki na cilju Čop Jakob ml., Langus Anton, Odar Fran, Jagodic Stanko in Čop Miha, zapisničarja Truhlar Jože, Vindšer Stane, kontrolor Berlot Tone, Helm Erika, Trilar Leopold, Smolej Albin, Sket Franc, Ručigaj Tone, Klemenec Franc, Čop Karol, Štravs Pavel in Juran Ignac. Vsi navedeni morajo biti na Rožici 2 uri pred pričetkom tekmovalstva. Pri izvedbi mladinskega prvenstva GZSP, ki se bo vršilo v Radovni 19. t. m. je določen tale sodniški zbor (v kolikor ga SK Dvornje-Mojstrana ni že sam določil): Zupan Josip, Rabič Minca, Krmar Janko, Rabič Maks, Hudolin, Berlot Tone, dr. Miha Potocnik in Ravnik Stanko. Apelliramo za vse naše klube, da na to tekmovalstvo pošljejo, ves svoj tekmovalni naraščaj.

Službeno iz s. o. LNP. Zaradi spremembe sporeda se razveljavlja delegiranje za 19. t. m., objavljeno dne 13. t. m. Delegirajo se k tekmi 19. t. m.: Primorje-Hermes Macoratti (spoznam), stranska sodnika Hobacher, Škorj, predtekm. ing. Jesih. ASK Primorje (nogoletna sekcija). Danes ob 15. naprej strog obojen trening za juniorje in subjuniorje. Subjuniorji igrajo v četrtke na praznik ob 9.30 z Istro. Postava moštva za predtekm. s Hermesom na deski pod tribuno.

S. K. Ilirija (lahko atletika sekcija). Za country prvenstvo Ljubljane je določeno tole moštvo: Bručan, Starman Lado in Adol, Jazbec, Illovar, Jamar, Kvas, Ciuha, Osterman, Pirš, Tavčar, Kotnik. Za službo na tekmovalni progi se določijo: dr. Šifer Banko, Svetek R. in L. Grzinčič, Stropnik, Pavlin, Safonik, Orel, Koritnik. Imenovani naj se 19. t. m. ob 9. javijo na čelenu sekciji na igrišču Primorje.

SK Ilirija (lahkoatletika sekcija). Atleti, ki nastopajo na cross prvenstvu Ljubljane

ne se smorajo javiti sekcijememu vodstvu že obločeni in pripravljeno točno ob 9. na igrišču Primorja. Zastopniki ne bodo smeli nastopiti.

SK Slavia. Zokljuni venček plesnega odseka, ki se vrši v klubovnem lokalu 18. t. m. ob 20. vabi svoje člane in prijatelje.

SK Slavia. Drevi ob 20. zelo važen sestanek za prvo, rezervno in juniorako moštvo v klubovnem lokalu pri Marinskju. Istotam ob 21. odborova seja.

STK Moste (nog. sek.) Danes ob 19. seja odbora, ob 20. članski sestanek.

SK Istra, Ježica. V četrtke mora biti rezerva najkasneje ob 9. dopoldne na igrišču Primorja zaradi trening tekme. Klasi, Borse, Gabron sigurno!

Kolesarski podsavez. Za četrtke ob 10. sešestanek v prostoru gostilne Kačič, Tyrševa cesta, na katero se pozivajo vsi voziči A in B grupe. Poročilo podsaveznega delegata o glavni skupščini m delovanje o tekočem letu.

Gospodarstvo

Usoda francoskega franka in marke

Politična napetost, ki je nastala v Evropi zaradi odpovedi locarske pogodbe od strani Nemčije, je v zapadno-evropskih finančnih centrih potisnila znova v ospredje vprašanje bodoče usode francoskega franka in nemške marke.

Takoj v prvih dneh preteklega tedna so politični dogodki imeli za posledico veliko ponudbo francoskih frankov. Da se ne bi napetost in nervoznost prenesla še na mednarodni devizni trg, je stopil v akcijo angleški valutni izravnalni fond, ki je prišel intervenirati v korist franka. Ta fond je moral v kratkem prevzeti znatne zneske francoskih frankov, zato pa Francoski banki ni bilo treba oddajati zlata. Na drugi strani pa je postal dolar mednarodno čvrst. Kmalu je morala Anglija spoznati, da je prizadet tudi angleški funt, ker prosti in fikturni kapital ne beži samo iz Francije, temveč sploh iz Evrope v Ameriko, kjer najbrž čuti varnejše zavetje.

Vsi ti dogodki so na londonskem trgu znova potisnili v ospredje vprašanje francoskega franka. Po mnenju londonskih, pa tudi nekaterih pariških finančnih krogov, je devalvacija franka po volitvah v Franciji sigurna stvar; če pa vlada podaljša življenje sedanemu parlamentu, bi se devalvacija lahko takoj izvedla. Po dveh uspešnih odbitih mednarodnih atakah na francoski frank v preteklem letu se torej znova razpravlja o možnosti devalvacije franka. V Londonu govore celo o obsegu nameravane devalvacije. V Franciji so izračunali, da znaša dispariteta konjunkturo obdobjev cen v Franciji nasproti inozemstvu 15% in da bi zadostovala 15 odstotna devalvacija za izravnavo in zopet-

no pridobitev konkurenčne sposobnosti. Tako devalvacija bi zadostovala, da bi Francija lahko ukinila sistem kontingentiranja uvoza. Mnogo se tudi komentira nadaljevanje nazadovanje francoskega izvoza v letošnjem letu kot dokaz, da so francoske cene previsoke. Prekomerno dozirana devalvacija Franciji ne bi bila potrebna, ker gre le za vzpostavitev konkurenčne sposobnosti brez namere kakšnega valutnega dumpinga. Primer Belgije je pokazal, da povzroča prekomerno dozirana devalvacija splošen dvig cen, kar bi skušala Francija preprečiti. Stvar bi potekala podobno, kakor pred dvema letoma v Čehoslovaški.

Pa tudi o usodi nemške marke se mnogo govori. V Berlinu nehoje utihnilih glasovi o devalvaciji marke, ki naj se izvede prav tako po volitvah (po 29. marcu). »Neue Zürcher Zeitung« ima celo informacije o obsegu te devalvacije, ki naj bi znašala eno tretjino, to je za 33,3%, če da je to že sklenjena stvar. Tako dalekosežen ukrep ki bi bil v nasprotju z dosedanjimi vladnimi zagotovili, more po mnenju navedenega lista nemška vlada riskirati le tedaj, če se lahko opira na številčno sijajen volilni uspeh. Zasedbo demilitarizirane cone ob Renu hoče nemška vlada predvsem utrditi svoj prestiž in pozornost naroda speljati na velike zunanje politične probleme. Za ključne besede Hitlerjevega govora v državni zbornici 7. marca, ko je napovedal volitve in je kot glavni povod tega plebiscita navedel, naj mu narod da moč, da bo lahko skrbel za gospodarsko blagostanje Nemčije, se lahko tolažijo kot namig v zvezi s potrebnimi dalekosežnimi odločitvami v valutnem vprašanju.

Pristop Jugoslavije k evropskemu kartelu za mehki les

Bivši minister in generalni direktor državnega lesnega podjetja »Sipadac« dr. Milan Ulimansky, ki se je dalje časa mudil v inozemstvu zaradi izvoza našega lesa, je te dni dal v Sarajevu izjavo o rezultatih svojega potovanja.

Na Dunaju je prisostvoval letni skupščini mednarodnega lesnega komiteja (CIB), v katerem je vključen jugoslovanski lesni gospodarstvo. Pred meseci pa je v Kopenhavnu prišlo na širši podlagi od sporazuma med evropskimi izvoznimi in uvoznimi državami, ki so mu pristopile tudi nordijske države. Ta sporazum se nanaša na izvoz mehkega rezanega lesa v Evropo. Naša država v zadnjem času ni polagala mnogo važnosti na mednarodno sodelovanje, predvsem zaradi nasprotnih interesov posameznih izvoznih držav. Tako je n. pr. Italija dala preferenčni režim Avstriji. Ko pa smo spoznali, da ima mednarodni sporazum za mehki les vendar vpliv na cene in so cene za mehki les na angleškem tržišču narasle do 1 funta pri standardu, to je za okrog 50 Din pri m³, tedaj smo se vendar odločili, da sodelujemo v okviru tega sporazuma in da pristopimo k sporazumu. Naše glavno prizadevanje je sedaj, da plasiramo naš les na sredozemskem tržišču. Tu je seveda glavni uvoznik Italija, ki pa je danes v znaku sankcij. Od novembra lanskega leta ne izvažamo več lesa v Italijo. Zaradi tega je ob vseh drugih najtežjih prizadevanj Jugoslavije, Poljsku, da najdemo nadomestilo za italijansko tržišče, je le v neznatni meri uspel; zlasti nam je težko konkurirati na angleškem tržišču z drugimi državami. Kako se bo po ukinitvi sankcij razvil naš izvoz v Italijo je danes še težko reči. Jasno je, da bodo potrebe na italijanskem tržišču nadalje velike. V Italiji pa so že sedaj pričeli ustvarjati centralno uvozno organizacijo, ki bo v bodoče urejevala količinsko razdelitev ali kontingentiranje uvoza na posamezne države. Zatrjuje se celo, da bo uvoz v Italijo monopoliziran. To so zelo važna vprašanja, ki posegajo v gospodarsko življenje vseh držav izvoznih.

Direktor Ulimansky je pri tej priliki razstavil nado, da se bo kmalu tudi pri nas ustvarila organizacija za izvoz lesa. Ta organizacija bo najbrž razdeljena v dve sekciji, ena za mehki les s sedežem v Beogradu, druga pa za trdi les s sedežem v Zagrebu.

45 milijonov za železarno v Zenici

V »Službenih Novinah« je objavljena uredba o nakupu delnic Industrije železa d. d. v Zenici, ki jo je izdal ministrski svet na podlagi § 63. finančnega zakona. Ta uredba pooblašča ministra za šume in rudnike, da odkupi od nove emisije delnic Industrije železa d. d. v Zenici do 25.000 komadov po 100 Din in 250.000 komadov po 170 Din in da za vse delnice plača največ 45 milijonov Din. Plačilo kupne cene se izvrši s prekinjenjem terjatev direktorja državnih rudarskih podjetij v Sarajevu nasproti Industriji železa v Zenici, ostanek pa se izplača v gotovini ali pa s kompenzacijo za surovine od državnih rudarskih podjetij.

Pri Industriji železa d. d. v Zenici je

imela naša država že sedaj večino delnic. Delniška glavica je znašala 1.250.000 Din (25.000 delnic po 50 Din), sedaj pa se še poviša za nominalnih 13.750.000 Din, tako da bo znašala nominalnih 15 milijonov. Od nove emisije delnic bo prevzela naša država do 25.000 delnic po emisijemski tečaju 100 Din za 50 Din nominala. Ta cena 100 Din se nanaša samo na one delnice, za katere obstoji pravica opcije starih delničarjev, ki lahko na eno staro delnico vpišejo eno novo za nominalno vrednostjo 50 dinarjev. Kolikor stari delničarji ne bi izkoristili te opcije, bo delnice prevzela naša država po isti ceni. Zato se glas pooblašča v uredbi, da naša država kupi do 25.000 komadov teh delnic po 100 Din, torej do celotne nove emisije na podlagi opcije. Drugi del emisije v višini 250.000 delnic pa prevzame v celoti naša država po tečaju 170 Din za delnico. Razlika nasproti nominalni vrednosti delnic se bo uporabila za okrepitev rezervnih fondov podjetja, ki znašajo sedaj 7 in pol milijona Din.

Vpis delnic na podlagi opcije se je za stare delničarje pričel predvečernjim. Za stare delničarje velja emisijski rok do 25. aprila in se vpiš vrši pri blagajni družbe v Zenici. Povečanje glavnice Industrije železa d. d. v Zenici je v zvezi s postavitvijo nove velike valjarne, ki jo bo postavila nemška tvrdka Krupp za ceno okrog 128 milijonov Din, o čemer smo že poročali.

Gospodarske vesti

— Taksa na tanične in dividende. V točki 6. § 26 finančnega zakona za 1936-1937 leto je predvidena sprememba pete opombe k tarifni številki 10 taksega zakona. Po tej spremembi bo treba plačati od kuponov oziroma dividend 1% takse. Od tantjem, ki niso podvržene uslužbenškemu davku po čl. 96 zakona o neposrednih davkih, ker spadajo v smislu tega zakona k osnovi družbenega davka, bo treba plačati iz naslova takse 10%, na druge tantjeme pa 1%. Te takse bodo pobirala in izročala državni blagajni podjetja, ki jih bodo pobirala od celotnega zneska dividend ali tantjem s tem, da tantjemska taksa obremeni predvidena tantjeme. Finančni zakon predvideva, da se bodo nove določbe uporabljale tudi na dividende in tantjeme, ki so dovoljene ali bodo dovoljene za poslovno leto 1935. S tem v zvezi je davčni oddelek finančnega ministrstva pozval finančne direktorje, naj takoj posreduje podrejene davčne uprave, da na to opozorijo podjetja, da bodo že pri računskih zaključkih upoštevala to zakonsko spremembo.

— Pred znižanjem češkoslovaške carine na naše vino. O priliki zadržane zasedanja gospodarske Male antante v Pragi je bilo, kakor sedaj poročajo, tudi sklenjeno, da se zniža češkoslovaška carina na naše vino od 220 na 110 Kč. To znižanje naj bi veljalo v obliki preference. Če pride do ureenjenega tega načrta, tedaj je pričakovati, da bo znatno dvignil naš izvoz vina v Češkoslovaško. Lani je Češkoslovaška iz Jugoslavije uvozila le 4500 hl vina za 1.1 milijona Kč.

— Povišanje glavnic družbe Kopanik Mines. Kakor smo že poročali, je občni zbor družbe Kopanik Mines v februarju sklenil povišati glavnic do 275.000 na 400.000 funtov, to je od 69 na 100 milijonov Din. Sredstva iz povišane glavnic bodo Angleži uporabili za eksploatacijo rudnika cinkove in svinčene rude Bojstina

na Kopaniku v Srbiji in za gradnjo železnice od rudnika do postaje Lenak med Raško in Mitrovico. V zadnjem času se je razvila na londonski borzi živahna spekulacija s temi delnicami, ki se trgujejo sedaj že po ceni preko 10 šilingov, dočim znaša nominalna vrednost delnic 5 šilingov. V zvezi s tem so se okrepile tudi delnice družbe Trepča-Mines, ki notirajo sedaj 17,5 šilinga za nominalnih 5 šilingov. Med obema družbama obstoja interesna skupnost.

— Indeks cen na drobno. Kakor smo pred dnevi poročali, je indeks cen v trgovini na debelo od januarja na februar nazadaval od 71.1 na 70.0 (lani v februarju je znašal 63.9). Sedaj objavlja Narodna banka tudi indekse številke v trgovini na drobno v Beogradu. Indeks cen na drobno ne kaže tako velikih fluktuacij. Od januarja na februar je ostal nespremenjen na višini 71.1 in je pri tem le za 1.3 točke višji nego je bil lani v februarju (dočim znaša razlika pri indeksu cen na debelo v primeru z lanskim februarjem 6.1 točke).

— Dobave. Dne 4. aprila bo pri upravi državnih monopolov v Beogradu očetna licitacija za nabavo 1.100 m³ desk za potrebe tobačne tovarne v Ljubljani in Banja Luki. Dne 4. aprila bo pri upravi policije v Zagrebu licitacija za nabavo 23 zimskih plaščev za potrebe policijske straže. Dne 4. aprila bo v ekonomskem oddelku komande mornarice v Zemunu očetna licitacija za nabavo raznega mornarskega sukna, po volene tkanine, kašmira in koeve za postelje, 6. aprila glede dobave raznega platna (gradl amerikan-platno, platno za brisače itd.), 8. aprila glede dobave lanenega in konopnega platna, platna za brisače in namizne prte, 15. aprila glede dobave katranirane vrvi, vrvice za vreče, jadrenca itd., 18. aprila glede dobave vrvice za mornarske kape, 20. aprila glede dobave 10.000 letnih in 3000 zimskih mornarskih maj, 1000 mornarskih šalov in 20.000 parov bombažnih nogav, 22. aprila glede dobave mornarskih čevljev, 24. aprila glede dobave obleke in pokrival za dež, 26. aprila glede dobave umenih podplatov in 27. aprila glede dobave 76.000 kg mila za pranje. Dne 9. aprila bo pri direkciji državnih železnic v Ljubljani očetna licitacija za oddajo kolodvorske restavracije na postaji Celje v tretletni zakup.

— Dobave. Uprava prvega oddelka vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu sprejema do 2. apr. ponudbe za dobavo 1800 kg bencina, 4000 kg karboleuma, do 3. aprila glede dobave raznih električnih žarnic, do 4. aprila glede dobave raznih gumastih in platnenih čevl, do 7. aprila glede dobave raznega konstruktivnega jekla in do 8. aprila glede dobave razne železne in medeninate pločevine. — Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 6. aprila ponudbe za dobavo raznih vrvi, vazelina, krp in bombaža za čiščenje in do 8. aprila glede dobave pocinkane jeklene vrvi.

Borze

17. marca

Na ljubljanski borzi so oficialni tečaji deviz ostali v glavnem nespremenjeni. V privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 9.40 in angleški funti po 250. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 9.37, v angleških funtih po 250, v grških bonih 30.97 in v španskih pezeta po 6.30. Nemški klirinski čeki so se trgovali v Ljubljani 14.05, v Beogradu 14.00 in v Zagrebu po 13.99 odnosno za konec aprila po 13.98.

Na zagrebškem efektm tržišču je bila tendenca o vojni škodi mirna pri tečaju 355-356 brez prometa (v Beogradu je bil promet po 356). Tudi v ostalih vrednotah ni bilo zaključkov.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2967.43-2982.03, Berlin 1751.33-1765.21, Bruselj 735.26-740.32, Curih 1424.22-1431.29, London 216.08-217.15, Newyork 4297.54-4333.85, Pariz 287.92-289.36, Praga 180.76-181.96.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.22125, London 15.1375, Newyork 304.25, Bruselj 51.65, Milan 24.25, Madrid 41.90, Amsterdam 208.40, Berlin 123.1250, Dunaj 56.60, Stockholm 78.05, Oslo 76.05, København 67.5750, Praga 12.70, Varšava 57.75, Atene 2.90, Bukarešta 2.50.

Efeti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 355-356, 4% agrarne 45.50 bl., 6% be. gluške 64.75-65.50, 6% dalm. agrarne 61 bl., 7% invest. 77 den., 7% stabiliz. 77-79, 7% Blair 70.75-71.25, 8% Blair 80-81; delnice: PAB 240 den., Sečera Osej 150 bl.

Beograd. Vojna škoda 355-356.50 (356) 6% be. gluške 65-66.25, 7% invest. 81-81.50 (81), 7% stabiliz. 80-81, 7% Blair 71.50-72 (71.50), 7% Drž. hip. banka 81-82, 8% Blair 80.75-81.25 (80.25), Narodna banka 6300-6350 (6300-6350), PAB 240.50-241.50 (241).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 17. marca. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 98.625, za julij 89, za sept. 87.75; korusa: za maj 69.25, za julij 60.50.

+ Winnipeg, 17. marca. Začetni tečaj: pšenica: za maj 84.25, za julij 87.25, za okt. 85.125.

+ Novosadska blagovna borza (17. t. m.). Tendence mirna. Pšenica: baška in sremska 163-165; okol. Sombor 161-163; ladja Tisa ali Begej 167-169; slavonska 167-169; banatska 163-167. Oves: baški in sremski in slavonski 138-140. Jčmen: baški in sremski 64 kg 137.50-145. Korusa: baška in sremska 111-113 banatska 109-111. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 262.50-267.50; »2« 232.50-247.50; »5« 212.50-227.50; »6« 192.50-207.50; »7« 160-170; »8« 105-110. Otrobi: baški sremski in banatski 92-96.

+ Budimpeštanska termiska borza. (17. t. m.) Tendence stalna. Pšenica: za maj 16.52-16.53; korusa: za maj 17.25-13.37, za julij 13.77-13.78.

+ Liverpool, 16. marca. Tendence mirna. Zaključni tečaj: za marec 5.98 (prejšnji dan 5.98) za okt. 5.50 (5.58).

+ New York, 16. marca. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za marec 11.38 (11.31), za okt. 10.24 (10.25).

Primorje: Hermes

Kluba sta se sporazumela, da igrajo svojto povratno tekmo že na Jožefovo. S termini so letos v podzvezju v stiskah, pa je treba gledati, da se izkoristi vsaka nedelja, vsak praznik. Tako sta se kluba odločila, da preneseta prvotno za poznejši termin določeno tekmo že na jutrišnji praznik.

Ze prva tekma pred poludrugim tednom je vzbudila nekaj več kot običajno zanimanje, pa je prišlo na igrišče zadovoljivo število gledalstva. V današ razmerah sta ostala oba kluba kot najresnejša tekmeča za prvo mesto v ljubljanski skupini in neodločeni rezultat 2:2 je ohranil Hermesane, morda proti splošnem pričakovanju, na prvem mestu. Jutrišnja tekma bo pa dala odgovor na vprašanje, kdo bo v ljubljanski skupini dokončno na prvem mestu, kajti brez dvoma je, da niti Celje, niti Korotan ne bosta ogrozila pozicije moštva, ki se bo jutri plesiralo na prvo mesto.

Hermesani so si z živlavo vztrajnostjo priborili mesto pod soncem v našem nogometu. Naša javnost vse premalo uporštevata do dejstvo. Po mnogoletnem neodločljivem delu so sedaj na tem, da stopijo v prvo vrsto naših nogomet

Od česa umiramo

Tretjina ljudi podleže boleznim srca, rak pa pobere vsakega sedmega zemljana

Britski zdravstveni urad je prvič objavil obsežen pregled smrtnih vzrokov s tozadevnimi številkami. Velike evropske zavore valnice so mu dale gradivo za ta pregled, zato lahko rečemo, da gre pri tej statistiki za evropske povprečne števila.

30.000 proti 1 je možnost, da umre kakšen Evropec zaradi strela. Samo 1 človek od 29 umre naravne smrti, to je od starostne oslabelosti. Največji del sodobnih ljudi umre za srčnimi boleznimi, namreč skoraj tretjina. V tej zvezi ugotavlja poročilo britskega zdravstvenega urada, da umre za srčnimi boleznimi zdravnikov celo 44 odstotkov. Med temi boleznimi je najbolj razširjena angina pectoris. Tej so v ostalem duševni delavci bolj naklonjeni nego ročni delavci. Za tifusom ali paratifusom umre vsak 1627. človek, za črnimi kozami pa le vsak 79.479. Ošpice poberejo enega izmed 127 zemljanov, so torej bolj nevarna bolezen nego si mislimo. Nasprotno pa zahteva škrlatinka le eno smrt izmed 495 oseb, kar je še precej, a vendar dosti manj nego pri ošpicah. Med obema nalezljivima boleznima leži oslovski kašelj,

ki usmrti 1 človeka izmed 233. Za davico pa umre že vsak 114 Evropec. Med 85 smrtnimi primeri gre 1 na račun influence, spalna bolezen pa pobere le 1 izmed 605 ljudi. Razmerje za omrtnični krč je kakor 1 proti 4219, za steklino pa kakor 1 proti 960.000. Pregled je torej v marsikaterem oziru popolnoma drugačen nego bi pričakovali. Strinja pa se s splošnim mnenjem, če ugotavlja, da pobere rak vsakega sedmega človeka. »Do smrti se napije le vsaka 9170. oseba, seveda pa niso tu upoštevane bolezni, ki izvirajo iz prekomernega uživanja alkohola. Med 85 materami umre 1 za porodnimi boleznimi, kar je zelo dosti, otroške bolezni umorijo vsakega 31. otroka. Kar se tiče umorov, jim postane žrtev vsak 2110. Evropec. Nož usmrti vsakega 11.029. človeka, strel točneje vsakega 30.784, strupene živali vsakega 14.900. (kakor rečeno velja ta statistika za Evropo), strupena živala vsakega 29.800, zgori pa 1 izmed 7947 ljudi, utopi se 1 izmed 749. (To je nepričakovano visoka številka), od gladi ali žeje umre 1 izmed 31.787 ljudi, od sončarice 1 izmed 3514, od

mraza 1 izmed 29.800, od strele umre vsak 43.346. človek, od električnega toka vsak 7117. Nasprotno pa je število smrtnih nezdov na ulicah in doma zelo visoko: 1 izmed 38,5, tudi samomorov je v Evropi zelo dosti, za njimi gre vsak 86. Evropec na oni svet. Končno so še izračunali, da se preseli v boljše življenje po smrtni obsodbi vsak 30.355. evropski mož in vsaka 233.955. evropska ženska.

Barvasta jezera

Neki ameriški milijonar, ki je bil dalj časa na Sundskih otokih, je tam odkril nekaj nenavadnega. Na enem teh otokov je videl jezera, ki imajo različne barve. Eno je n. pr. krvavo rdeče, drugo svetlo zeleno, tretje temno modro. Vsa ta jezera so bila v žrely nekakega ugaslega ognjenika. Ko je dal vodo teh jezer kemično preiskati, so ugotovili, da vsebuje rdeče jezero železo, druga pa spet druge rudnine.

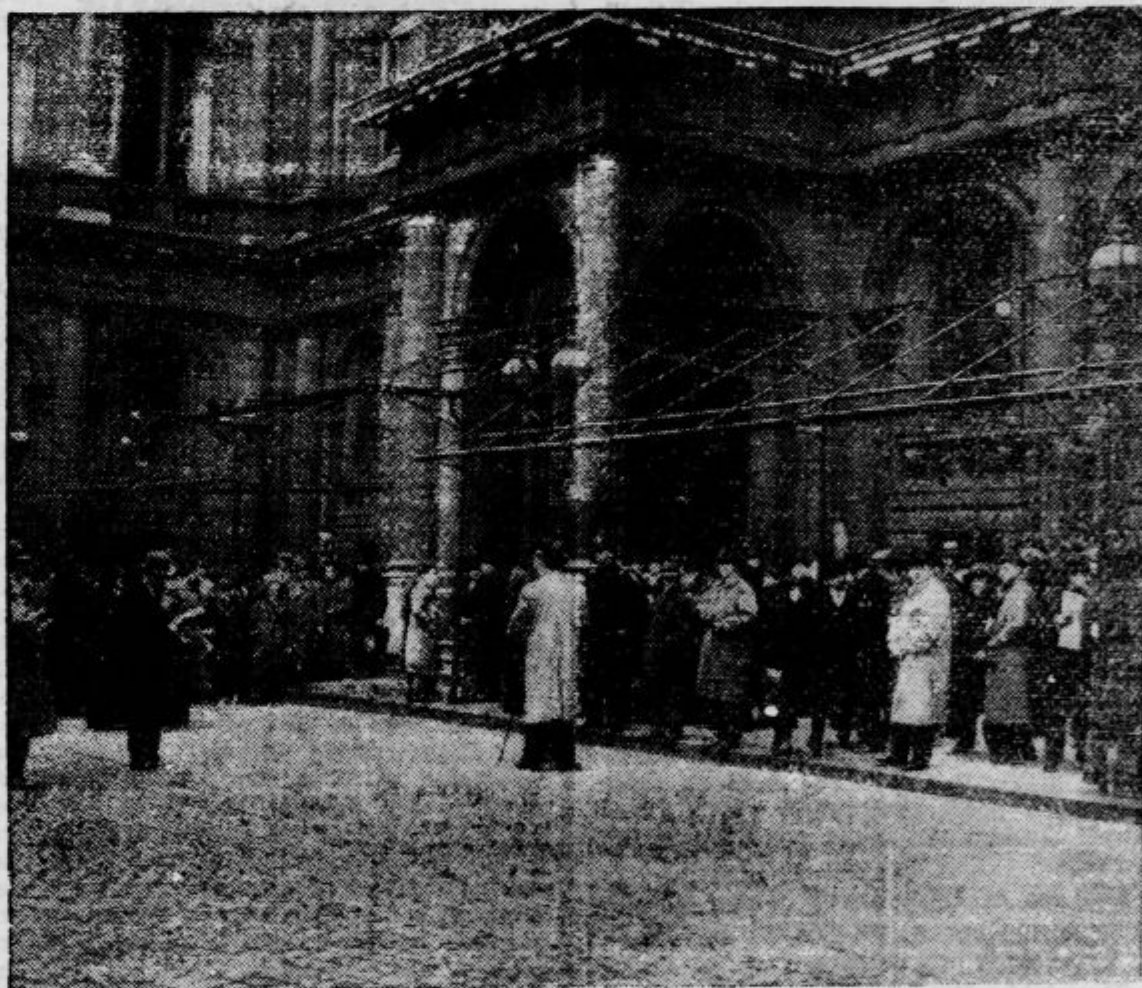
Samomor zaradi desetinke sekunde

Japonski tekalec na kratke proge Vahito Namakura je izvršil samomor. Namakura je spadal med sportnike, ki so jih na Japonskem najbolj slavili. Ponovno si je pridobil prva darila in je bil določen tudi za zastopnika Japonske na olimpiadi. Bil je pa silno častihlepen. Pred kratkim se je na neki sportni prireditvi bahal, da poseka vsakega konkurenta, ne da bi se mu bilo treba posebno potruditi. Doživel je pa v teku na sto metrov razočaranje, da so ga s časom 10.7 sekunde proglasili za drugega, dočim je njegov tekmeček dosegel za desetinko sekunde bolj čas 10.6 sek. Ta poraz je Namakuro tako potrl, da se je ustrelil v glavo.

Oporoka rumunskega Kreza

Te dni je umrl eden najbogatejših mož na Rumunskem, J. C. Mihail. Izviral je iz bojarke družine v Mali Moldavski. Njegovo imetje cenijo na več sto milijonov lejev. Vse to imetje je ostavil državi, v prvi vrsti poljedelskemu ministrstvu. Njegovo veleposrestvo bodo po njegovi zadnji želji poročili in prodali malim kmetom po ceni, ki jo bo določila država. Nadalje bodo na zemljišču tega veleposrestva osnovali poljedelske šole. 10 milijonov lejev je Mihail ostavil za zgraditev poljedelske akademije.

Pred angleškim zunanjim ministrstvom

Novinarji in občinstvo čakajo izjav posvetujočih se ministrov

Smrtna nesreča kneza Sergeja Mdivanija

Bivši mož Pole Negri je našel smrt pri polu

Preko Newyorka javljajo iz Palm Beacha na Floridi, da se je knez Sergej Mdivani, znani sportnik pri polu smrtno ponesrečil. Med igro se je nenadoma spreminilo vreme. Pritisnil je orkan s ploho, knez je vzpodbodel svojega konja, da bi zdirjal, konj pa je padel z jezdecem in udaril kneza s kopitom po glavi. Knez je izdihnil kratko po nesreči v rokah svoje soproge Luize van Alenove, milijonske dedične in vnučkinje po milijonarju Jacobu Astorju.

Sergej Mdivani je bil prav za prav tisti izmed bratov, ki so se po boljševiškem prevratu izselili iz Rusije v Ameriko, je bil eden izmed generalnih adjutantov carja Nikolaja. Nakupil si je ogromno premo-

ženje s spretnim kupovanjem petrolejskih delnic. Sinovi so podedovali premoženje po očetu in Sergej, o katerem se je največ govorilo po svetu, je l. 1930. sklenil zakon s Polo Negri.

Mož je bil tedaj potnik pri neki pariški tvežnji, ki je dragulji. Poklic potnika pa se ni niti najmanj skladal s ljubosumnimi Sergejevimi pustolovščinami, ki niso nič kaj prijazne Polo Negri. Že nekaj tednov po poroki je zategadelj Polo Negri zahtevala ločitev zakona, kar je tudi dosegla.

Sergej Mdivani je nato vzel za ženo operno pevko Mary Mac Cormickovo. Tudi ta zakon ni bil srečen. Do ločitve je prišlo že čez dve leti, in sicer po dolgotrajnih procesih. Iz te pravne afere je posebno znana zahteva Mac Cormickove, ki je terjala ob ločitvi ob moža nazaj veliki vsoto, ki mu jo je dala na razpolago za ustanovitev nekega podjetja. Po izvedeni ločitvi se je Sergej Mdivani oženil v tretje, topot z Luizo Astorjevo. Kdo ve, kako bi se bil končal tudi ta zakon, čeprav je bil denarno izvrstno podprt, da ni prišla vmes tragična nesreča, pri kateri je izgubil kavaški knez svoje življenje!

Črni cesar je odslovil Evropce

Slediti hoče zgledu nekaterih svojih prednikov in umreti junaške smrti na čelu abesinske vojske

Kakor poročajo pariški listi, so se izvršile na dvoru abesinskega cesarja v zadnjih dneh velike spremembe. Haile Selassie je odpustil minuli teden vse evropske člane svojega dvora, med drugimi tudi svojega izkušnega telesnega zdravnika dr. Hammerja, ki je bil obenem švedski konzul v Addis Abebi. Kakor dr. Hammer, je bil odpuščen iz dvorne službe tudi francoski grof Roquet, ki je doslej vodil cesarjevo letalo. Cesar je vse te ljudi povabil k sebi in jim sporočil svojo odločitev, se jim lepo zahvalil za vse usluge, ki so mu jih napravili, za slovo pa jih je bogato nagradil. Za osebe, ki so mu bile posebno blizu, kakor dr. Hammer in grof Roquet, je pripravil cesar posebne spominke, s katerimi jih je odpustil iz službe. Odpuščen sta tudi oba francoska soferja, ki sta cesarja prevajala z avtomobilom.

Ukrepi so seveda povzročili razumljivo začudenje in mnogo komentarjev. Poznavalci razmer na abesinskem dvoru pravijo, da se je cesar odločil za ta korak zaradi tega, ker se hoče posmahal osebno udeleževati kot vojskovodja svojih čet ter po možnosti doživeti usodo svojih prednikov, n. pr. cesarja Teodorja, ki je pri zlomu svoje vladavine iskal in tudi našel smrt v boju. Vsi odpušteni cesarjevi nameščenci so na izrecno željo Haileja Selassieja odpotovali domov, kamor bodo v kratkem prispeli.

Haile Selassie na konju

Sijajna kupčija z dedščino Sreča in pamet budimpeštanskega trgovčiča

»Pesti Naplo« poroča, da je budimpeštanski trgovčič Emerik Grünspan podedoval po svojem sorodniku Josefu Kannu štiri milijone dolarjev. Kann se je pred štiridesetimi leti izselil v Ameriko. V svoji oporoki je zapustil vse svoje premoženje najbližjim sorodnikom.

Med njimi sta bila tudi Grünspanov oče

in brat. Emerik je vedno pritrjeval na to, naj se skupno potegujejo za dedščino, toda oče in brat nista imela vere v stvar in sta prodala še lasti svoja dedčja sinu, odnosno bratu. Grünspan si zdaj seveda vesele mane roke, zakaj prejšnja ga zvest, da je napravil več nego sijajno kupčijo.

Civilna lista angleškega kralja

Odbor, ki naj bi se posvetoval o civilni listi za novega kralja Edvarda VIII., jo sedaj sestavlja. Obstoji iz 21 članov, med katerimi so tudi voditelji opozicije, kakor laburistični vodja major Attlee in Lloyd George. Maxton, eden izmed najbolj znanih voditeljev neodvisnih socialistov, je izjavil, da nima ničesar proti odboru in njegovi sestavi, vedeti hoče le, ali se bodo predlogi, ki jih bo sestavil ta odbor, predložili spodnji zbornici tako, da bo mogoče prosto debatirati o njih. Finančni minister Chamberlain je na to odgovoril s preprostim: Da. — Eden izmed socialističnih voditeljev, Morrison, je pozneje ugotovil, da gre pri sestavi kraljeve civilne liste, torej pri predlogih za kraljeve dohodke za delikatno vprašanje. Zadnjič, ko je šlo za civilno listo kralja Jurija V., je prišlo v zbornici do bojnih glasovanj, ker je neka skupina politikov predlagala, da se lista, kakršno je predlagal odbor, zniža. Med temi politiki je bil tudi sedanji lord predsednik tajnega sveta Macdonald in sedanji kolonialni minister Thomas. Ko je Morrison imenoval ti dve imeni, je bušnila vsa zbornica v smeh.

Lloyd George prodaja perutnino

Bivši angleški ministrski predsednik Lloyd George se je odločil, da bo opustil rejo perutnine, s katero se je bavil v svojem prostem času. V bližnjih dneh bo na javni dražbi prodal kakšnih 3000 svojih rac, gosi, kokoši in puranov. Živali se bodo prodajale tudi posamezno. Ker so cene nizke nastavljene in leži fama Lloydja Georgea blizu Londona, gotovo ne bo malo Londončanov, ki ne bodo hoteli opustiti prilike, da si nabavijo nedeljsko pečenko s poslastico svojega nekdanjega ministra.

KUPUJTE LE DOMAČE IZDELKE!
PERION
PRALNI PRASEK JE KVALITETNI
IZDELEK SLOVENSKE INDUSTRIJE. —
KUPUJTE GA!

A NEKDOTA

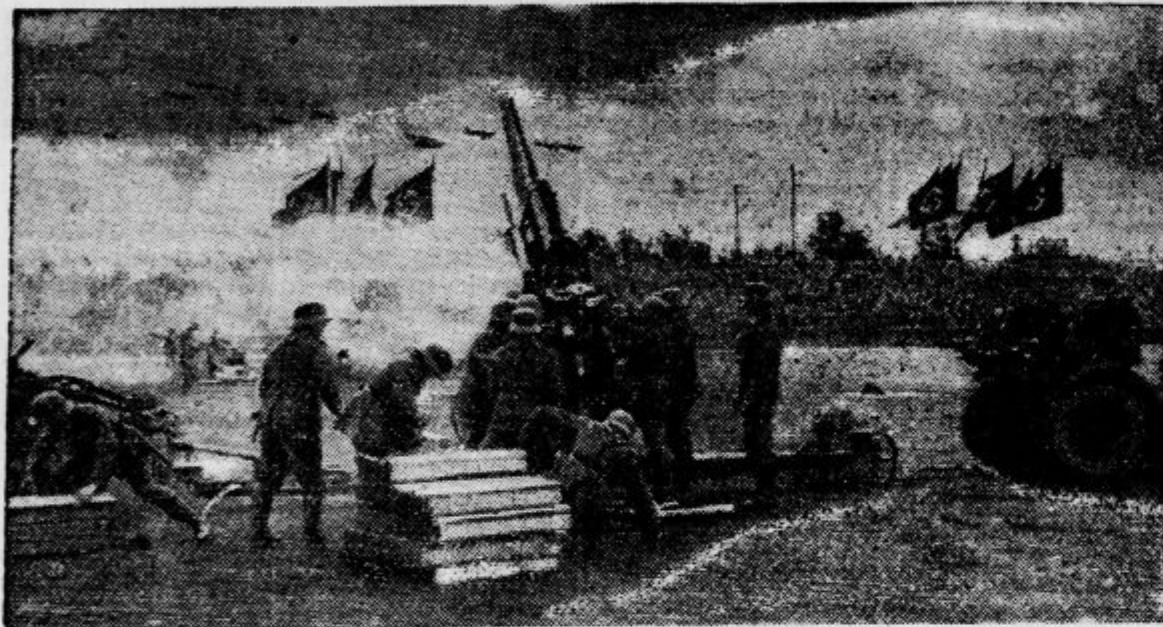
Neki radikalni angleški komunist je menil nekoč o princu Waleskem, sedanjem angleškem kralju: »Če bi ne bil princ, bi bil to presneto simpatičen deček!«

VSAK DAN ENA

»Koliko pa sem dolžan, da ste mi odpravili nagluhost?«
»Sto dinarjev.«
»Kaj, dvesto dinarjev?«
»Ne, tristo dinarjev!«

Nemčija je pripravljena tudi z orožjem

Da je Nemčija v sedanjih trenutkih mednarodne napetosti pripravljena ne samo z besedami, ampak tudi z dejanji, o tem priča dovolj zgovorno ta-le slika

Nadpovprečni čehoslovaki

Zanimiv pogled znanstvenikov, umetnikov in drugih odličnikov

Znani čehoslovski statistik dr. J. Auerhan je sestavil zanimiv pregled čehoslovskih znanstvenikov, umetnikov in drugih prominentov iz let 1700. do približno 1900. Upošteval je pri tem navedbe Ottovega konvenczijskega leksikona. Zadnji zvezek tega leksikona je izšel l. 1908., zato statistik ni mogel upoštevati današnje mlajše generacije. Vsega skupaj je naštel za navedeni dve stoletji okrog 3700 nadnormalnih osebnosti bratskega čsl. naroda. Od teh je bilo 929 znanstvenikov, 1406 umetnikov in okrog 1370 nadpovprečnih ljudi iz drugih področij narodnega življenja. Po spolu je bilo vmes 142 žensk, torej nič več nego 3.83 odstotka. Pretežni del nadpovprečnih žensk se je udeleževal v umetnosti (112) in sicer najbolj v pesništvu in pisateljstvu (46), dočim je bilo le 23 igralk, 22 pevki in 20 slikaric, a v področju znanosti se je odlikovala 1 sama ženska.

Med odličnimi znanstveniki je bilo 193 visokoškolskih in 224 srednješkolskih profesorjev, med 213 skladatelji se jih je 58 bavilo pretežno s cerkveno glasbo, 53 z dramsko muziko, 72 s skladanjem zborov in pesmi. Med 230 slikarji jih je 169 dovršilo umetniško akademijo, 6 šolo za umetnostno obrt, 21 se jih je učilo pri kakšnem drugem slikarju. Od 64 kiparjev

jih je obiskovalo 28 umetniško akademijo, 5 šolo za umetnostno obrt, 12 se jih je učilo pri drugih kiparjih. Zanimivo je, da se je izmed vseh 3707 upoštevanih oseb odlikovalo 3179 v enem samem področju, 467 v dveh, 61 pa celo v treh.

Število nadpovprečnih posameznikov v posrednih področjih se je s časom zelo spreminjalo. Dočim je odpadlo na l. 1700. do 1750. skoraj 36 odstotkov na glasbo, 14.7 odstotka na duhovniško področje, na slikarstvo 13.2 odstotka, na zgodovino 7.3 odstotka, se je odstotek nadpovprečnih muzikov po l. 1850. znižal na 4.9 odstotka, čeprav se je absolutno število muzikov v tem času celo dvignilo. Prav tako se je število duhovnih dostojanstvenikov znižalo 3.1%. Neprestano pa je naraščal odstotek književnikov in arhitektov. Zanimivo bi bilo zvedeti, kako je v novejši dobi naraščal odstotek nadpovprečnih žensk.

I V E R I
Najtežje je premagati ženske. Ki se ne branijo.

Srečka je nekaj, kar zahteva s obrestmi in obrestnimi obrestmi vred nazaj. Nepoznani talenti ne poznajo predvsem sebe.

Zvestoba je najlepši izum ljubezni.

Lažni marki in pristna markiza

Razkrita in kaznovana poročna goljufija v Franciji

Zgoraj: Sofroyeva — markiza de Rozicka. Spodaj: »Poznanjski grof«, ki se piše v resnici Louis Grosclaude

Pariško sodišče je pred nekaj dnevi obsodilo zaradi raznih sleparij na šestmesečno ječo markizo Rolo de Rozycka in nekoga »Poznanjskega grofa«. O grofu se je izkazalo, da si je plemenitaški prilika, stek nadel sam in sicer zategadelj, da je lahko nemoteno izvrševal svoje goljufije.

Markiza se je prvotno pisala Rene Sofroy. Pa tudi ona ni prinesla plemenitstva s seboj na svet, marveč si ga je pridobila s sleparsko pomočjo svojega prijatelja, izmišljenega grofa, ki je iztaknil v neki ubožnici blizu Pariza 75 letnega matorega in hiračnega poljskega markiza Rola de Rozyckega, ki je izjavil, da je proti plačilu 40.000 frankov pripravljen napraviti Sofroyevo za ženo, njena dva nezakonska otroka pa adoptirati.

Poroka, s katero si je Sofroyeva pridobila plemenitstvo, je bila učinkovito pripravljen komedija. Na graščini Neuve v Dordognu so priredili poročno gostijo že trinajst dni potem, ko je slepar iztaknil markizeta starca. Poznanjski grof je prišel s seboj še eno pričo in je pregovoril župana, da je izvršil poročni obred, kateremu so prisostvovali francoski aristokrati od blizu in daleč.

Poljski marki, ki se je dal speljati na led, ni seveda niti podihnil, kaj šele prejel obetanih 40.000 frankov, zato pa si je dal »Poznanjski grof« od novepečene markize izplačati ta znesek kot nagrado za uspešno posredovanje. Opeharjeni ženini je kmalu po poroki umrl. Na terasi nekega pariškega hotelaga je zadela kap. Pokojnikov brat je nato prijavil oblasti sleparsko komedijo. Sodišče, ki je obravnavalo primer te prepredene goljufije, je seveda proglasilo sklenjeni zakon za neveljaven ter velelo sleparja in sleparico zapreti.

Novo radio postajo Beograd na kratke valove boste najbolje slišali na našem svetovnem sprejemniku 94%

Din 160. mesečno

PHILIPS RADIO

Kulturni pregled

K. H. Mácha in Prešeren

Blizajoče se pomlad nam letos živo kliče v spomin ime enega njenih najljubših pesnikov, češkega pesnika Karla Hynek Máche. Letos se namreč čehoslovski narod spominja stoletnice njegove zgodnje smrti in pripravljajo velike jubilejne slavnosti. Predvsem je napovedana vrsta novih spisov in študij o tem začetniku novodobne češke poezije in ustanovitelju češkega romantizma. Središčé máchovskih prireditelj v Letoměřicah, mesto pesnikove smrti. Že nekaj časa obstoji prikopna tradicija majniškega romanja na pesnikov grob v Letoměřicah ali k jezeru Doksy prizorišču njegovega nesmrtnega »Mája«.

Letos bodo romanja večja in slovesnejša, kakor kdaj prej, tembolj ker odkrijejo v tem mestu Máchi spomenik in prirede velikopotezno razstavo vsega, kar je v zvezi z imenom in delom večnega mladega Máche. V sami Prahi, kjer stoji ob stezi pod Petřinom krasen spomenik pesnika »Mája«, bo poskrbel za sarna narava za najlepšo, le najbolj »máchovsko« dekoracijo: razveleto drevje, duhteče cvetlice, ptiči na vejah in zaljubljene dvojice na klopih obnavljajo večno romantiko majniškega nastrojenja.

Mácha je bil sodobnik in osebnosti znane našega Prešerna. Ne bo tedaj nezanimivo, če v zvezi z letošnjim jubilejem bežno onišemo nekatere stične točke med obema velikima pesnikoma.

O stikih med Mácho in Prešernom je že pred vojno poročal v »Ljubli. Zvonu« in »Slovanu« pokojni dr. V. Zupan, naslanjač joče na raziskavanja češkega slovstvenega zgodovinarja dr. Jana Thona (Listy filologice 1910). Isti češki avtor je v letošnjem letniku praške »Čehoslovačko — jugoslovenske revije« (št. 6-7, str. 145) v članku »Máchovo potovanje na jug« in njegov etič s Prešernom (v češčini) pomembno obdelal ta zanimivi moment v Máchovem življenjepis. Posebno tehtna je ugotovitev dr. Thona, da se Mácha izmed slovanskih literatur najbolj zanimal za poljsko in slovensko. Po njegovi domnevi ga je vzpodbudil k temu obsežni referat Fr. L. Čelakovskega o prvih letih letnikih »Kranjske Čbelice«. Kakor znan, je Čelakovský tu prvi opozoril na veliki literarno umetniški pomen Prešernovih pesni in poskušal z nekaterimi prevodi pokazati njihove pesniške vrline.

»Ta živi, aktualizirani značaj referata Čelakovskega« piše dr. Thon, »je bil gotovo prikopno sprejet med mladimi češkimi literati in je nedvomno vzbudil pri nas živo zanimanje za slovensko slovstvo, prav kakor je imel živahen odmev med samimi Slovenci, o čemer pričuje Prešernova korespondenca s Čelakovskim.«

Máchove zapiske iz Ljubljane v avgustu 1834 posnemam iz lepe izdaje njegovega »Dennika na cestě do Itálie«, ki mi jo je bil pred leti poklonil vneti raziskovalec in izdajatelj Máche g. Janský iz Prahe. Dnevnik je spisan v obliki gesel; ena sama beseda, ki jo je bil Mácha zabeležil, je lahko vzbudila v njegovem spominu drugo vsebino, kakor jo moremo uganiti dandanes. Tudi glede ljubljenskih zapiskov je dr. Thon rekonstruiral vse, kar se je dalo; ta ali ona opazka ostane še dalje nejasna. Naj za primer navedem začetek ljubljanskega zapiska z 29. avgusta: Navsezgodaj šli, Krasna pokrajina. Najlepše ne poti v okolici Ljub-

ljane. Drugi Dunajčan, Mleko prvo, Ljubljanski grad. Srečali smo Neumanna, Morevci so se oglašili. Gaj pred mestom. Sli na policijo. Sami Čehi. Kupovali knjige. Gospod profesor. Sli h g. dokt. Prešernu, g. dokt. Crobath. Povabilo. Dobili smo knjige. Kupili. Iskali sobo. ... Ltd. Knjige, ki jih omenja Mácha, so bile po sodbi dr. Thona slovanske. V nadaljnjem pripoveduje Mácha (vedno v slogu prej navedenih večidel dvobesednih stavkov), da so se zvečer sesteli v neki gostilni z dr. Prešernom in dr. Tomanom.

Jedli so med drugim ogromne rake, govorili o Kolláru, o Val. Vodniku, o črkarski pravdi (Mácha beleži po nemško ABC Krieg), o Koroski, o Slaviji, pri čemer so »pustili Slovane živeti« (veta v bodočnost slovanstva?). »Gospod Prešeren je skakal: Kje jih imate Nemci...« V družbi je bilo zelo veselo, in konec tega sestanika med dvema največjima pesnikoma Čehov in Slovencev je ponosno izzvenel v idilični prizor, ko je Máchovar Štrobach »ležal na čelu«, a Mácho je vodil domov »pan dr. Crobath«. »Motal jem sem« (Opotekel sem se) beleži odkritosrdno Mácha v svoj dnevnik. Za prihodnji dan so si dogovorili sestanek na nekem »skrivnem mestu«, vendar sta Mácha in Štrobach po zajtrku zapustila prenočišče v hotelu pri Črnem orlu in se šla posloviti. Tu je omenjen Kastelic. »Niso nas hoteli pustiti...« Potem so češki potniki vendarle zapustili Ljubljano. »Solni zahod. Modre gore. Prevoje. (Kraj pri Domžalah. Op. poroč.). Konec sveta. Prenočišče. Dobra juha, mleko.« Odtod jih je vodila pot preko Celja in Konjic dalje po zeleni Štajerski preko Zgornje Avstrije v domovino.

Nikjer ni sledov, da bi bila Mácha in Prešeren v pisemnih stikih, toda Prešeren se je spomnil Máche malo pred njegovo smrtjo, ko je v pismu z 22. avgusta 1836 prosil Čelakovskega, da izroči tudi Máchi izvod »Krst pri Savici«.

Ta dva sodobnika, izmed katerih je deset let starejši Prešeren za trinaest let preživel Mácho, sta si bila blizu po nekaterih drugih, izven njune osebne zavesti ležečih stikih in sorodstvih.

★

Bibliografsko zanimivo je dejstvo, da sta Máchova poglavitna pesnitev »Máj« in Prešernov »Krst pri Savici« izšla ob istem času (v aprilu 1836) v knjižni izdaji. Literarno-zgodovinsko je pomembno, da ni ne to ne ono delo našlo pri sodobnikih zadostnega razumevanja. Oba pesnika je znova odkrilo mlado knjižno pokolenje: Mácho L. 1858, torej 22 let po njegovi smrti skupina, ki je izdala almanah »Máj« in Prešerna 17 let po pesnikovi smrti Stritar in Jurčič, ki sta objavila v »Klasiku« njegove pesni. S tem se začenja vpliv obeh pesnikov na pesniško in sploh knjižno kulturo svojega naroda. Literarno-zgodovinskega značaja so tudi nekateri sonodni vplivi, predvsem romantične filozofije in Byrona, čeprav je bil vpliv na Prešerna mnogo manjši kakor na Mácho, ki je v primeri s Prešernom vprav »divji romantik« in »Krst pri Savici« se zdi poleg »Mája« pesnitev klasičnega sloga. Zanimivo je, da je Prešeren bil in ostal

pesnik, medtem ko se je Mácha poizkušal tudi v drugih slovstvenih panogah in je zlasti v pripovedni prozi zapustil nekoliko spisov, ki ne zaostajajo daleč za njegovo poezijo in so bili podmetni za celo generacijo pripovednikov.

Najočitnejša skupna poteza obeh pesnikov je njuno nesporno pesniško prvenstvo v tedanji literaturi obeh narodov, ki ni imela vsaj pred njima nobenega tako resničnega in globokoga pesnika. Oba sta se pojavila v literaturi, čiji jezik je preporod komaj obudil v novo življenje, nenehno, brez domačih pesniških predhodnikov, kot geniale enkratne pojave, ki si sam prilagodi jezik in položaj vanj vrednot, o katerih vemo, da očitno ali podtalno napajajo cele rodove poznejših pesnikov. Prešeren in Mácha pripadata tipu magičnih pesnikov, pri katerih tudi ob najpodrobnejši razčlembi njihovih poezij ostaja neki element, ki ga ne more noben slovstveni doktrinar razbiti v kakršnokoli umljive formule: je to večni blek njihove poezije, neminljivi odraz enkratne osebnosti stvarjalčevih poetov.

Deset let májši Mácha se je v mnogo večji meri kakor Prešeren podredil v pliv romantikov, medtem ko je bil zrejši in izkušenejši Prešeren bolj podoben samemu Byronu, ki se je osebno vidno nagibal h klasični poeziji, čeprav je v svojem delu, vsem razkvašenim od njegove nemirne osebnosti, močno inspiriral romantično pesništvo širne Evrope. Prešeren ni živel dolgo, vendar pa predelgo in predvsem pregloboko, da bi bil ostal izrazit pesnik mladosti in ljubezni; to avreolo je usoda ovila okoli glave K. H. Máche, ki je vzlic vsej primesi leopardijskega pesništva živo pesniško poosebljenje mladosti in njene neskončne žeje po življenju.

Obe pesnitvi, »Máj« in »Krst pri Savici« imata kot vnanjo skupno potezo jezero in med osnovnimi pesniškimi čustvi tiho resignacijo. Le-ta izveneva pri Prešernu v onostranstvo, pri Máchi pa v tihično zgodnjem romantično premišljevanje nad lobanjami in v mistično občute večnih skrivnosti prirode in človeškega življenja. Danes, ko so se nam poglabili pogledi v tajne človeške nadarjenosti in ko zlasti ne zakrivamo oči pred tankimi niti, ki se pleto med erotiko in duhom — skrivnost, katere opojno brezno je dosegel že Platon — nern je Máchova bujna romantika v nemali meri odrez njegovega še svežega in močnega erotičnega doživljanja. Zato je resignacija, ki nekam plaho zadrti ob koncu »Mája«, še tako zelo zemeljska. Máchovo spoznanje ničevnosti ni združeno z onostranstvom, zato tudi ni dokončno in obvezno.

Prešeren pa je med tem izgubil iluzije prve in zadnje velike ljubezni. Čopova smrt mu je zadala udarec, ki ga ni več mogel preboleti. Temna zarja mladosti je zatolila. Tembolj se je tedaj zavedel svoje nemoci in osamljenosti sredi naroda, ki je bil sam elaboten in čigar usoda je bila takratnemu svetu povsem brezpomembna. Prešernova resignacija je bila življenjsko občute zrelega, a v vsem razočaranega moža. Ne le v ideji in vodilnem občutju, marveč tudi v vsej pravilni in resnobni pesniški zgradbi »Krst pri Savici« čutimo iztreženo zrelost moža. Tako kot čutimo v »Maju« napetost neizživetega in čustvenega razbolelega mladeniča. Mladostno vrenje in moštati mir sta si tu kakor jutro in poled in oba pesnika si v knjižicah L. 1836. stojita nasproti kakor Dioniz in Apolon.

Obema pesnikoma je zopet skupno to, v koliki meri sta oba postala neminljivi in čisto nevidni v vse slovstvene kulture pri svojem narodu: kako se je njuno delo po smrti razraslo in razkošilo. F. X. Sal-

da je to nedavno (Listy pro umeni a kritiku, Praha, 1936 št. 1), lepo označil z evan-geljsko primerom o gorčičnem semenu in pristi-vil: »Svojega življenja nimamo zgolj zase, kakor ga nimamo iz sebe; niti pesniško življenje ne pripada njegovemu nositelju, marveč ga neizmerno prerašča. Tudi naš duh je v nekem odnosu in po nekem smislu samo lupina, ki čuva živo seme — je zgolj nekaka žitna pleva, iz katere pade zrno: pleva odpadejo, toda zrno se prime v prvi novih in novih dob in se razrase v bogastvo podob, ki se ti o njih ni niti sanjalo.«

Še o koncertu Mlad. zbora in orkestra iz Kranja

Iz kroga naših glasbenikov smo prejeli: V soboto 14. t. m. je šentpeterska podružnica Ciril-Methodove družbe obhajala svojo petdesetletnico. Ob tej priliki je nastopil na Taboru mladinski pevski zbor in orkester iz Kranja pod vodstvom ravnatelja Kranjske glasbene šole A. Faldina s sodelovanjem gospe Faldinove. Spored tega nastopa je bil pester in izbran. Poleg priredb narodnih pesmi in nekaterih izvirnih mladinskih pesmi smo slišali tudi orkester, ki je izvajal E. Adamičevo skladbo »Iz otroške suite« in M. Bravničarjeve štiri »Plesne slike« za godalni orkester in klavir; ta skladba je bila prvič izvajana.

Nastop mladinskega pevskega zbora nas je zopet prepričal, da se izven Ljubljane smiselneje in v večjem naporu dela na tem polju, kakor v prestolnici Slovenije. Trboveljski slavčki so neizpodbiten dokaz za to in sedaj se jim pridružujejo še

slavčki iz Kranja. Faldin je nedvomno izvrsten pedagog, dober organizator in neutrudljiv delavec, ker dosega s temi mladimi grki disciplinirano enoto, ki je med najboljšimi, kar smo jih slišali. Vse pesmi so bile podane odlično tudi glede umetniške interpretacije. Koliko truda, vztrajnosti in ljubezni je treba, preden se doseže umetniška višina, ki jo je pokazal mladinski pevski zbor iz Kranja na svojem ljubljanskem nastopu. Prijetno in nad vse pričakovanje je presenetil godalni orkester, ki šteje okrog 30 članov in v katerem sodelujejo poleg učencev glasbene šole tudi nekateri poštirovalni glasbojubeči gospodje iz Kranja. Izvajane skladbe so v tehničnem oziru precej trd oreh, dirigent Faldin pa jih je naštudiral in izvedel tako odlično, da zasluži vse priznanje. Z velikim razumevanjem, živim temperamentom in polnokrvnim muzikantstvom podane skladbe so našle močan odmev pri občinstvu, ki je nagradilo s toplim odobravanjem po vsaki dirigenta Faldina, otroški zbor in orkester.

Sodeč po uspehu in kvaliteti koncerta na Taboru, stoji glasbena šola v Kranju med prvimi izven Ljubljane, to pa po službi agilnega Faldina, ki se ne strah nobenega napora, da vzgoji čim več naraščajo in jih uvede v skrivnostno glasbene umetnosti. Trboveljski slavčki, Kranjski slavčki in Kranjski orkester razbujajo v niti stari predsedek, da provinca ne more nuditi isto ali celo več, kakor osrednje mesto. Uspeh vsakega dela zavisi od zmoglosti tistega, ki se dela loti. To je dokazal tudi nastop glasbene šole iz Kranja.

m. a.

Pomladni smuk na planini Voglu

Mnogi srečni smučarji se odpravljajo na svoj smučarski dopust v planinah Le nedočen so še večnomna kam naj se obrnejo. Pa prosijo za nasvet tega in onega znanca. In takoj lahta bi jim bila odločitev, ko bi slišali pripovedovanje mnogih, ki so svoje počitnice že preživeli v Skalaškem Domu na Voglu. Usta so jim polna hvala, tako so bili vsi zadovoljni.

Ogromno snega leži na planini in prekrasni so izleti v vso okolico. Krasen je smuk s šije na Spodnji Voglu in v vseh drugih smereh, ki jih je nešteto. V žarkih pomladnega solca se dan za dnem koplje vsa okolica. Na obrazih vseh, ki se vračajo, se to pač najbolj pozna.

In ti razgledi! Prekrasni! Že izza peti v jedilnici Skalaškega doma imaš razgled na vse Triglavsko pogorje, kakršnega skoro ne poznamo v naših planinah. Le

ogledaj si ga na stiki! In če se potrudiš pravo do okna, vidiš v globini, skoro 1000 m pod seboj, pokojno temno modro Bohinjsko jezero. Za vso udobnost pa je v Skalaškem Domu tako poskrbljeno s prvostopenjsko kano, no pri nizkih cenah, da je vsakomur šla, ko potečejo kratko odmerjeni dnevi prostosti. Na povratku s planine pa tudi ni potrebno nositi smuk v dolino, kakor marsikje drugje. Čaka nas še za slovo lep smuk po novotiskanih trasah čez Kratke plaze in Malo suho skoro do Sv. Janem.

Iz Hrastnika

h — Občni zbor krajevnega protituberkulozne lige bo v sredo (praznik) 25. t. m. ob 17. v Sokolskem domu.

H. CVETIN:

Zadnja stran

»Marko! — Saj ne more biti res! — Tvoj klobuk? — Kako bi bil mogel priti tja?«

»Gotovo po isti poti kakor samokres! — Ko me je komisar vprašal zastran tega, sem se dobro spomnil, da klobuka nisem vzel s seboj iz garderobe, ko sem zapustil gledališče. — In v stričevi knjižnici sem ga našel —«

Marko je zdaj začutil detetove roke na ramenu. Počasi se je obrnil proti njej. Resen, vprašujoč izraz je bil v njenih očeh.

»Kaj ne, Marko — nekdo tretji, ki ga še ne pozna — ?«

»Da, — saj ne more biti drugače —« je odvrnil brez glasu.

★

»Zagrebska ulica 17, tretje nadstropje, pri Motovilčevih —« je bral komisar Remec z listka, ki ga je držal v roki. Tako — tukaj je hiša. — Nu, po tem takim bo treba gospodični odločno pretpati obisti. Morda zvem od nje kaj natančnejšega o Marku Justinu — čeprav — konec koncev je njegova zaročenka in ga bo izkušala zaslanjati, dokler bo količkar mogoče! — Torej, dragi doktor, zdaj se vrnete na predsedstvo, kakor sva zmenjena — in potem imam za vas še majhno naročilo. — »Poslušam«, je smehljaje se odvrnil dr. Potnik.

»Veste — ob tistem pismu, ki nama ga je polta-

zal dr. Šolar, sem se vendarle zamislil. Podoba je, da ta ameriška dediščina zanima še nekog tretjega, ki ga doslej ne poznamo. Ni dvoma, da je pisec pisma tujec — strahotna človeščina to dokazuje. To me pa spet spominja čuvajevega opisa o neznancu, ki je o polnoči zapustil profesorjevo vilo. Čuvaj Kopriva trdi, jelite, da mora biti tisti človek tujec — Anglež ali Američan. Prstni odtis na platnahu umorjenčevega dnevnika imamo. Nihče naj ne reče, da smo zanemarili te najmanjšo sled.

Brzjavite torej londonskemu Scotland Yardu natančni posnetek prstnega odtisa in vprašajte, ali je oseba s tem prstom tamkaj znana. Isto brzjavilo pošljite newyorškemu policijskemu ravateljstvu. Morda zvemo po tej poti kaj natančnejšega o profesorjevem skrivnostnem polnočnem gostu — če ni bil vendarle Marko Justin!

Dr. Potnik ga je pazljivo poslušal. Zdaj je hitro pokimal. »To sem vam hotel že sam predložiti, gospod komisar! Zanesite se, da bom vaše naročilo vestno izvršil!«

Remec se je dobrohotno nasmešnil. »Vem, dragi doktor! — In zdaj do svidenja. Treba je, da nekoliko podrobneje popečam z gospodično Marko Labodovo — tretjo zaveznico v boju za dediščino.«

Moža sta si hitro segla v roke in odšla vsak svojo pot.

Cez nekaj minut je komisar pozvonil pri gospe Motovilčevi. Nato je stopil v Marjino sobo.

Že med vrati je presenečen obstal, ko mu je padlo oko na Marka Justina, ki je vidno razburjen stal sredi sobe.

Za trenutek se je začrtala komisarju okoli ust rahla guba. To srečanje mu je bilo nepričakovano in se nikakor ni jemalo z njegovimi prvotnimi nameni. Nato je pa prenegal nejevoljo, pozdravil mladega igralca in ga poprosil, naj ga predstavi Marji.

»Kar dobro je, da vas tukaj srečam, gospod Justin!« je nazadnje izpregovoril. »Pozneje bi bil tako in tako stopil do vas — a zdaj mi je trud prihranjen. — Kakor gotovo sami mislite, je moj obisk v neposredni zvezi z naglo smrtjo vašega strica. Prosim vas moram za razjasnitev nekaterih važnih vprašanj — in navzročnost gospodične Labodove utegne biti pri tem celo koristna.«

Marko je udržano pokimal. »Že pri najinem prvem srečanju sem vam rekel, gospod komisar, da sem vam na voljo z vsakim podatkom, ki utegne pripomoči k razjasnitvi umora.«

»To je vse hvale vredno, gospod Justin! Po tem takim lahko začneva. — Sicer pa, gospodična, saj dovolite, da kadim? — Da? — Najpša hvala. Brez smotke sem samo na pol človek! — In zdaj k stvari. — Gospod Justin, vso noč ste imeli časa, da ste premišljevali o rešeh, ki zadevajo smrt vašega strica. — Ali mi nemara zdaj lahko pojasnite, kako je prišel vaš klobuk na kraj dejanja? Preden odgovorite, bi vas rad opomnil, da se nikar ne bojte resnice. — Če ste bili iz kakršnega si bodi razloga že prej v stričevi vili in ste pri tej priliki pozabili klobuk, mi mirno povejte.«

Markov smeh je bil živčen in nemiren. »Spet vas moram razočarati, gospod komisar, dasi mi ponujate s svojimi besedami verjetno pojasnilo.

Na žalost morem samo ponoviti, da vem za to čudno dejstvo samo eno razlago: neznan človek mi je izmaknil klobuk iz garderobe in ga nato pustil v stričevi knjižnici — — bržkone z namenom, da bi obrnil sum name. Dokazati tega ne morem, ali —«

»Seveda ne morete dokazati!« je resno pritril komisar. »Komu bi pa utegnilo biti do tega, da vas osamj umora vašega lasnega strica! Kaj ne? A še enkrat, gospod Justin, dober premislite svojo izpovedbo —«

»Ne razumem vas! — Človeku se zdi, kakor da bi Marka dolžili tega dejanja!« se je razburjena oglašila Marja. Oči so ji sovražno bliskale v komisarja. »Nobenega razloga nimata, da bi dvomili o njegovih besedah!«

Remčev nejeverni smehljaj ni bogve kaj pomnil njene nejevolje. In tudi Marjo se je zdaj zadržal obrnil h komisarju:

»Res je, Marja ima prav! — Če me kune na sumu —«

Komisar mu je s pomirljivim mišljenjem prestrigel besedo. Remec je puhel iz svoje smotke goste oblake dima, ki so mu našli nepredvidljivi koprni ogrinjali glavo. Šele čez dolga časa je spet izpregovoril, in glas mu je čudno, tuje zazvenel:

»Nihče vas ne more imeti na sumu, ko imate tako izvrsten in neoporečen alibi! — Kaj ne daz o polnoči, torej ob času umora, ste bili v hišni na Wilsonovi cesti?«

»To sem vam že povedal!« je mrmrajoče odvrnil Marko.

»In pri tej čudni stvari —«

CENE MALIM OGLASOM

Pe 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo eni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in šifro se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« Din 3.— v znamkah odgovor, priložite

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem s naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljanjati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Damska frizerka
in vsakodnevno mesto.
Vprašati Salona »Mila«, Tyr-
kova št. 7. 6400-1

Trgovski pomočnik
agilni prodajalec, za mo-
delo in galanterijsko detajlno
trgovino, z znanjem nem-
ške, dobi takoj mesto.
Ponudbe na ogl. odd. J.
tra pod »Pravna« 6403-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par;
davek 5 Din, za šifro ali
naslov 5 Din, najmanjši
znesek 17 Din.

Nafakarica
s kaviro, ki dobro služ-
bo ali vino na račun.
Naslov v vseh poslovalnicah
Jutra. 6403-2

Šivilja
na fino in navadno delo.
Bilo dala po hišah, Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
6403-2

Šivilja
s večletno prakso, gre št-
vit na dom. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 6406-2

Gospodična
z redno službo ali
poslovanjem v okolici Maribora.
Naslov takoj. Ponudbe na
podružnico Jutra Maribor
pod »Pravna«. 6406-2

Dajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Učena
z redno službo in izobra-
zbo, stanovanja 30 km od
Kamnika, sprejme manj-
karnu trgovino N. Kramar
v Kamniku. 6410-41

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Potnika
zmožnega garancije (ali ži-
naka) sprejmemo proti fi-
ksumu in proviziji. Ponud-
be s zahtevno minimalnih
prejemkov na podružnico
Jutra v Celju pod »Agilno-
posle«. 6414-5

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

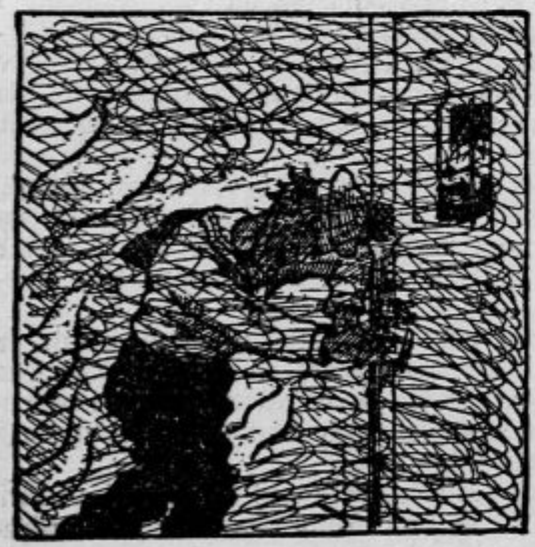
Kauče
otomane, modroce, spalne
divane, stoličje postelje,
postelje mreže, fotelje,
vse tapetirane pohištvo na-
di najceneje. Egon Zakrajšek
Miklošičeva cesta 24
Izvirno zavese, rolete
in vna v to stroko spada-
joča popravila hitro, so-
lido in najceneje. 40-6

Rabljeni tračnice
vagoni in lokomotive
najceneje nudi Ing.
Aleksander Neuman. Za-
grob Vrhovca 21, te-
lefon 21.48. 6127-5

Otroški voziček
športni, malo rabljen, kupim.
Naslov v vseh poslovalnicah
Jutra. 6306-6

G. H. Rotman:

Kapitan Kozostrelec gre v Ameriko

Dim je bil čedalje bolj dušev, vročina
čedalje neznosnejša! Slušal je, kako so
drži mornari v čolne ki so jih nato
spustili v morje... Ali je bil on po-
zabiten? Na srečo ne! Zvesta Kum-
gunda je na pol nezavestnega priko-
lovala po čolnu in s ključki, ki jih je bil
tihotapski kapitan pozabil na ladji, je
poslednjimi močmi odklenila težka
vrata...

Nizke vrtnice

velikocvetne v krasnih
barvah, 10 grmičkov 60
Din, visoke 1 komad 15
Din, plezalke in poly-
zante 1 komad 6 Din.
razpošilja s povzetjem
vrtnarstva Ivan Jemec
— Maribor. 6044-6

Vrtno jagode

orjaški sadovi, 100 sa-
dik Utn 30 razpošilja
vrtnarstvo Ivan Jemec
— Maribor. 6043-3

Vrtno jagode

mesecarke
100 sadik Din 60 raz-
pošilja vrtnarstvo Ivan
Jemec — Maribor. 6042-6

Semena vrtnih

jagod mesecark
katere rodijo nepre-
homa do novembra 300
zrn Din 10. Predpla-
ilo v znamkah razpo-
šilja vrtnarstvo Ivan
Jemec — Maribor. 6041-6

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Kratek klavir
črna, zelo dobro ohranjen,
veliko stelo, steklen nastav-
ek, ceno prodam. — Zima,
Wolfova ul. 30/1. 6422-36

Auto, moto

Mercedes Benz
tipa »Manheim«, švedska
limuzina Din 37.000, in
Marquette
6 cilindrska, švedska li-
muzina Din 25.000, zelo
ugodno napravljen. — Oba
avtomobila sta v dobrem
stanju. — Franc Avrih,
Kraji, Pred. Gor. Sava št.
3649-10

Prodaj zelo ugodno

1 nov 4-edežni Cabriolet,
1 nov 7-edežni odprt,
1 rabljen 2 tonski tovorni
avtomobil. Interesni naj-
se javijo na ogl. odd. Ju-
tra pod »Avtomobili«. 6307-30

Fiat

tipa 501, v zelo dobrem
stanju, napravljen, Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
6412-10

Stroj

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Underwood
pisalni stroj, prenosljiv,
s kovčkom, najnovejši model,
poceni prodam. — Matelič,
Ljubljana, Emonke c. 10/a.
6408-29

Ugodno napravljen

malo rabljen pisalni stroj
in pogrešljiv šivalni stroj.
Ogleda si ga lahko pri
prodaji v »Jutra« in na
Ljubljana, Gospodarska 2.
6421-29

Šivalni stroj

pogrešljiv, nemški fabrikat,
z okroglim čolnikom, ka-
teri tudi šika, poceni na-
prodaj. — Nova trgovina,
Tirševa 36. 6416-20

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Klematis
lika in rožne barve, kupim.
Ponudbe pod šifro »Kle-
matis« na ogl. odd. Jutra.
6392-7

Reklamno napisno

tablo
otroški voziček in šivalni
stroj, kupim. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Ku-
pim takoj«. 6419-7

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Vložne knjige

Ljubljanske kreditne banke
kupujemo, do 300.000 Din.
Ponudbe pod »Vložne« na
ogl. odd. Jutra. 6389-16

Hranilno knjižico

na 15.000 do 30.000 Din
Ljudske posojilnice ljub-
ljanske, s gotovino takoj
kupim. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Takoj ku-
pim«. 6389-16

Obti

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Parne stroje

kompressorje, motorje, elek-
troinstalacije itd. montira,
uraja in popravila Varšek
elektrone in strojno podjetje,
Domale Stob. — Zaloza
elektropotrebitin. 78-30

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Pekarno

dobrodošlo, vzamam v na-
jem. Plačam odškodnino. —
Ponudbe na podružnico Ju-
tra v Celju pod »Zahtevno«.
»Dobra pekarna«. 6416-07

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Hišo

na prometnem kraju v
Ljubljani, kupim do
Din 300.000. — Plačam v
gotovini. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod
»Gotovina«. 6392-20

Razglas

Občina Teharje proda
stavbne parcele ob bano-
vinski cesti, 30 minut od
Celja. Družba se vrši 22.
marcha 1936 ob 2. uri popo-
lne. Prodajni pogoji na
vstopil v občinski pisarni
vsak dan. 6379-30

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Komfortno

stanovanje
4 sobno, v II. nadstropju,
oddan za avgust, Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
6406-31

Malo stanovanje

soba, kabinet s kuhinjo,
takoj oddam v Skračevi
ulici 9. 6418-31

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Trisobno stanovanje
s kopalnico, mirno in son-
no, v prvem nadstropju, v
bliži s vrtem ali dvoriščem,
štem. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Profesore«. 6392-31a

Enosob. stanovanje

štem. Ponudbe pod »Mirna
stranka« na ogl. odd. Jutra.
6395-31a

Enosob. stanovanje

prilike, štem starejša go-
sta, za maj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Sama
osoba«. 6407-31a

Soba odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Snažno osebo
sprejemam v dobro oskrbo
za 350 Din mesečno. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra. 6393-29

Opremljeno sobico

v centru, oddam. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra. 6394-29

Sobico

s posebnim vdomom, v Da-
liševem bloku, oddam sa-
mo mladi osebi, s ali brez
oskrbe. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 6404-29

INSERTIRAJ

V »JUTRO«

RADIO

Točne sporede vseh domačih in ino-
zemskih oddajnih postaj na kratkih, no-
malnih in dolgih valovih najdete v ilu-
strirani tedenski reviji za radio, gledališče
film »Naš val« Mesečna naročnina Din 12
Zahtevajte brezplačno in brezobvezno na
ogled en izvod. Uprava: Ljubljana. Kna-
ljeva ulica 5.

Izvešček iz programov

Sreda, 18. marca
Ljubljana 12: Skladbe A. Ketelbeja na
ploščah — 12.45: Vreme poročila — 13:
Cas, spored obvestila. — 13.15: Jugoslav.
operni pevci in pevke (plošče) — 14: Vre-
me borza — 18: Mladinska ura: Obisk v
Završnikovi elektrarni (prof. N. Kureti) —
18.40: Pogovor s poslušalci — 19: Cas, vre-
me. poročila spored obvestila. — 19.30:
Nac. ura: Naša zemlja — nahajališče pra-
človeka (dr. Boris Zarnik) 20: Prenos kon-
certa iz Maribora Sodeluje moški zbor
glasb. društva »Drava« solist g. A. Faga-
neli. — 22: Cas, vreme poročila spored. —
22.15: Operetna glasha — radio orkester.

Četrtek 19. marca

Ljubljana 9.30: Cas, poročila, spored. —
9.40: Versko predavanje (p. Valerian Učak).
10: Prenos cerkvene glasha iz mariborske
solnice. — 11.30: Otroška ura: Gašperček
pride na svet (Lutkovna igra). — 12: Cas,
spored obvestila. — 12.15: Stanovske pesmi
poje Akademski pevski kvintet. — 13: Plo-
šče po željah. — 16: Kmetijska ura: O vrstah
krompirja v Sloveniji (inz. Mikuš). — 16.20:
Slovenska glasha (Radio orkester). — 17:
O medu in medenem pecivu (ga. Milena
Serko). — 17.15: Za dobro voljo in kratak
čas (Radio orkester, vmes poje g. Banovec
s spremljevanjem Kmečkega tria in recita-
ra g. Fr. Lipah). — 19: Cas, poročila, spo-
red. — 19.30: Nac. ura: Sokolska organiza-
cija, njeni predpisi. — 20: Koncert pevskega
društva »Cankar«. — 20.45: Italijanske ope-
re (Radio orkester). — 22: Cas, vreme, poro-
čila. — 22.15: Prenos iz kavarne »Nebotič-
nik«.

Beograd 17: Narodne pesmi. — 19.50: Plo-
šče. — 20: Večer Händlove glasha. — 21.30:
Narodne pesmi. — 22.20: Orkester. — Zagreb
12.10: Plošče. — 17.15: Orkester. — 20: Iz
Beograda. — 22.15: Ples. — Praga 19.30: Pe-
smi. — 19.50: Karneval lirikov. — 22.15: Jazz.
Varšava 20: Orkestralni in pevski koncert.
21.40: Poljske pesmi. — 22.10: Glasbeni mo-
zaik. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16.05:
Dunajska glasha. — 16.30: Lotiške pesmi. —
17.35: Klavirski koncert. — 19.40: Komorna
glasha. — 20: Goethe: »Egmont«. — 22.20:
Skladbe Joh. in Jos. Straussa. — 23.55: Ple-
sna muzika. — Berlin 18: Plošče. — 20.10:
Berlinske plesne kapele. — München 18:
Koncert orkestra in solistov. — 19: Plošče.
20.10: Nemški glasbeni mojstri. — 21: Iz
opere »Valkira«. — 22.40: Iz Berlina. — Stutt-
gart 18: Orkestralni koncert. — 19: Spevo-
igre. — 20.10: Mozart kot virtuoz. — 22.30:
Lahka glasha. — 24: Nočni koncert. — Rim
17.15: Mešani glasbeni program. — 20.35:
Prenos Wagnerjeve opere »Lohengrin«.

Naše gledališče

DRAMA

Sreda, 18. marca: Tuje dete. A.
Opazujemo na predstavo »Tuje dete«, ki
bo drvi za red A. Ker bo to poslednja
medtedenska večerna predstava, se prav po-
sebno vabimo občinstvo k tej predstavi.
Na Jozefovo zvečer bo vpriporila drama
eno najuspešnejših iger letošnjega reperto-
arja. »Pesem s ceste«, po izredno znižanih
cenah od 10 Din navzdol, tako da je poset
te predstave omogočen prav vsakomur.

OPERA

Sreda, 18. marca: Faust. Red Sreda.
Četrtek, 19. marca: A propos, kaj dela An-
dula? Izven. Cene od 30 Din navzdol.
Petek, 20. marca: Zaprt (generalna).
Sobota, 21. marca: Kavalir z rožo. Premie-
ra. Izven.
Gonoudov »Faust« v zasedbi: Gjungenac,
Gostič, Primožič, Janko, se poje v sredo
18. t.m. zvečer za stalni red Sreda. Opo-
zarjamo na izvedbo francoske opere, ki spa-
da med najboljša repertoarna dela svetov-
ne operne literature.
Rihard Strauss: Kavalir z rožo. Po Salo-
mi in Elektri je napisal slavni nemški skl-
adatelj Rihard Strauss svojo tretjo veliko ope-
ro Kavalir z rožo, ki je najbolj uspešno ope-
ro delo tega stoletja in je bilo do danes
samo na dunajski državni operi vpriporje-
no preko 800 krat.

Mariborsko gledališče

Sreda, 18. marca. Zaprt.
Četrtek, 19. marca ob 15. uri »Ples v
Savoyux«. — Ob 20. uri »Trafiak«.
Zadnjiokrat. Globoko znižane cene.

Izgubljeno

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Izgubila sem
Din 100 od trgovine Schnei-
der Verovšek do trgovine
Kosec. Najditej se napro-
ša, da odda proti nagradi
v ogl. odd. Jutra. 6480-29

Zobovje

se je izgubilo. Najditej
doli nagrado. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra. 6396-39

Dopisi

vsaka beseda 1 Din,
davek 3 Din, za šifro ali
dajanje naslovov 5 Din.
Najmanjši znesek 17 Din.

Nedelja - Laze

Blondinka zaprosena za
svidenje. Poročilo pod »Ja-
gerki« pesni na ogl. odd.
Jutra. 6396-34

Razno

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

TRENCHCOAT

ter vsa
URILACILA
v ogromni izbe-
ri, odlično izde-
lana si nabavite
najugodnejše
pri PRESERJU
Sv. Petra c. 14
Telefon 38-83

Med mestom

in deželo
posreduje Jutrov
mali oglasnik

Telefon

2 9 5 1
PREMOG
DRVA in
KARBO-
PAKETI
IV. SCHUMI
Dolenjska cesta

ZAHVALA

Za vse prisrčne in številne izraze sočustvovanja,
ki smo jih prejeli ob smrti našega dragega očeta

JANA MARTINKA

naša najtoplejša zahvala.

LJUBLJANA, 18. marca 1936.

DRUŽINA MARTINKOVA.

Razno

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslovov
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Ostanki

tekstilnih tovarn
brez napak, pristno-
barvni, »Paket serija
A« za moško, žensko,
namizno, posteljno pe-
rilo in rjuhe, »Paket
serija B« izključno
zimsko topli flaneli in
barhenti najboljše ka-
kovosti vsak Paket 10
do 20 m samo Din 107.
Dalje novi »Original
Kosmos Z paketa«, vse-
bujoč 2.80 m sukna za
eno dolgo zimsko suk-
njo, oziroma za ženski
plašč, lepe temne bar-
ve, ali pa 1.80 m za
kratko zimsko sukno
in 1.20 m posebno mo-
čnega štruka ali suk-
na za ene hlače. Tudi
ta paket samo Din 107.
Vsi paketi poštno
prosto. — Neprimerno
vzajem nazaj in za-
menjam. Pišite takoj
na

»KOSMOS«

razpošiljalnico ostankov
marib. tekst. to-
varn, Maribor, Dvora-
kova cesta 1.

Kupujem surove kože

po najvišjih dnevnih cenah. Teleče kože
plačam po Din 18.— za kg. Ponudbe poslati
na Tovarno usnja ALEKS PODVINEC,
Karlovac

JERNEJ JENKO

ZASEBNIK,
dne 17. t. m., po kratki bolezni v 84. letu starosti pre-
viden s tolažili sv. vere.

Na zadnji pot ga spremimo v četrtek, dne
19. marca 1936, ob pol 3. uri popoldne, iz hiše žalosti
Verovškova ul. 54 (Ljubljana VII), na pokopališče
k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 17. marca